VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2016. gada 3. martā*

Valsts atbalsts — Kompensācija par sabiedriskajiem pakalpojumiem, ko ar atpakaļejošu spēku ir piešķīrušas Itālijas iestādes — Starpreģionālie autobusu transporta pakalpojumi, kuri sniegti laikposmā no 1987. līdz 2003. gadam — Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu — Sabiedrisko pakalpojumu saistību saglabāšana — Kompensācijas piešķiršana — Regula (EEK) Nr. 1191/69

Lieta T-15/14

Simet SpA , Kalabrijas Rozāno [*Rossano Calabro*] (Itālija), ko pārstāv *A. Clarizia*, *C. Varrone* un *P. Clarizia*, advokāti,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *G. Conte*, *D. Grespan* un *P.-J. Loewenthal*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2013. gada 2. oktobra Lēmumu 2014/201/ES par kompensāciju, kas jāmaksā *Simet SpA* par sabiedriskā transporta pakalpojumiem, kuri sniegti laikposmā no 1987. gada līdz 2003. gadam (valsts atbalsta pasākums SA.33037 (2012/C) – Itālija) (OV 2014, L 114, 67. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs D. Gracijs [*D. Gratsias*], tiesneši M. Kančeva [*M. Kancheva*] (referente) un K. Veters [*C. Wetter*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 14. jūlija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītāja *Simet SpA* ir sabiedrība, kas sniedz pasažieru transporta pakalpojumus, izmantojot autoceļus. Konkrētāk, prasītāja uztur starpreģionālu līnijsatiksmes autobusu maršrutu tīklu starp Kalabrijas reģionu un citiem Itālijas reģioniem (turpmāk tekstā – "starpreģionālie maršruti"). Papildus šiem pakalpojumiem, kas veido lielāko daļu tās darbības, prasītāja sniedz citus pakalpojumus, tostarp starptautisko pārvadājumu pakalpojumus, tūrisma pakalpojumus un autobusu ar vadītāju nomas pakalpojumus.

Tiesiskais regulējums, kas reglamentē prasītājas darbību

2 Prasītājas darbību gadu gaitā ir reglamentējušas secīgas gan valsts, gan Eiropas Savienības mēroga tiesību aktu normas.

Savienības tiesības

3 Autopārvadājumu joma Savienības mērogā tika noregulēta ar Padomes 1969. gada 26. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1191/69 par dalībvalstu darbību sakarā ar saistībām, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem, dzelzceļa pārvadājumu, autopārvadājumu un iekšējo ūdensceļu pārvadājumu nozarē (OV L 156, 1. lpp.).

4 Regulas Nr. 1191/69 1. pantā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis izbeidz visas pārvadājumiem pa dzelzceļiem, autoceļiem un iekšējiem ūdensceļiem uzliktās saistības, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā definēts šajā regulā.

2. Šādas saistības tomēr var saglabāt, ciktāl tās ir būtiski svarīgas, lai nodrošinātu pietiekamu transporta pakalpojumu sniegšanu.

[..]

4. Uz finansiāliem apgrūtinājumiem, kas transporta uzņēmumiem rodas 2. punktā minētās saistību saglabāšanas [..] dēļ, attiecina kompensāciju, ko veic saskaņā ar šajā regulā noteiktajām kopējām procedūrām."

5 Regulas Nr. 1191/69 2. pantā ir noteikts:

"1. "Sabiedrisko pakalpojumu saistības" nozīmē saistības, kuras attiecīgs transporta uzņēmums, ja tas būtu ievērojis savas komerciālās intereses, neuzņemtos vispār vai neuzņemtos tādā pašā mērogā, vai ar tādiem pašiem nosacījumiem.

2. Sabiedrisko pakalpojumu saistībās 1. punkta nozīmē ietilpst saistība veikt darbību, saistība veikt pārvadājumus, kā arī saistība ievērot likmes [tarifus].

3. Šajā regulā "saistība veikt darbību" nozīmē transporta uzņēmumam uzliktu jebkāda veida saistību veikt, attiecībā uz jebkuru maršrutu vai objektiem, kur tam ar licenci vai līdzīgu atļauju ir atļauts strādāt, visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu noteiktajiem nepārtrauktības, regularitātes un pārvadājumu jaudas standartiem atbilstīgu transporta pakalpojumu sniegšanu. Tā ietver arī saistību sniegt papildu pakalpojumus, kā arī saistību uzturēt labā stāvoklī ceļus, aprīkojumu – ciktāl tas pārsniedz visa tīkla prasības – un objektus pēc pakalpojumu sniegšanas pārtraukšanas.

4. Šajā regulā "saistība veikt pārvadājumus" nozīmē transporta uzņēmumiem uzlikto jebkāda veida saistību uzņemt un pārvadāt pasažierus vai kravas par noteiktajām likmēm [tarifiem] un saskaņā ar noteiktajiem nosacījumiem.

5. Šajā regulā "saistības ievērot likmes [tarifus]" nozīmē transporta uzņēmumiem uzlikto jebkāda veida saistību piemērot, jo īpaši dažām pasažieru kategorijām, dažām preču kategorijām vai dažos maršrutos, tādas jebkuras valsts iestādes noteiktas vai apstiprinātas pārvadājumu likmes, kas ir pretrunā [..] šā uzņēmuma komerciālām interesēm un kas rodas speciālo likmju noteikumu uzlikšanas vai atteikšanās no šo noteikumu maiņas dēļ.

Iepriekšējā apakšpunkta prasības nepiemēro saistībām, kas rodas tādas cenu politikas vispārējo pasākumu dēļ, ko piemēro tautsaimniecībai kopumā, vai vispārēja rakstura pasākumiem attiecībā uz pārvadājumu likmēm [tarifiem] un nosacījumiem, ko veic, lai organizētu pārvadājumu tirgu vai tā daļu."

6 Regulas Nr. 1191/69 4. pantā ir noteikts:

"1. Transporta uzņēmumi iesniedz dalībvalstu kompetentās iestādēs pieteikumus par jebkuras sabiedrisko pakalpojumu saistības pilnīgu vai daļēju izbeigšanu, ja šāda saistība tiem izraisa ekonomiskus zaudējumus.

2. Savos pieteikumos transporta uzņēmumi var ierosināt izmantojamo pārvadājumu veidu aizstāt ar kādu citu veidu. Aprēķinot ietaupījumu apmēru, kas varētu būt panākts, lai uzlabotu to finansiālo stāvokli, uzņēmumi piemēro 5. panta noteikumus."

7 Regulas Nr. 1191/69 5. pantā ir paredzēts:

"1. Jebkuru saistību veikt darbību vai veikt pārvadājumus uzskata par tādu, kas rada ekonomiskus zaudējumus, ja finansiālā apgrūtinājuma samazinājums, kas būtu iespējams, pilnīgi vai daļēji izbeidzot šo saistību attiecībā uz darbību vai darbību grupu, ko skar šī saistība, pārsniedz ieņēmumu samazinājumu šīs izbeigšanas dēļ.

Ekonomiskos zaudējumus nosaka, pamatojoties uz gada ekonomisko zaudējumu aplēsi, kuru vajadzības gadījumā precizē un kurā šos zaudējumus parāda gada finansiālā apgrūtinājuma un gada ieņēmumu samazinājumu starpība, kas varētu rasties saistības izbeigšanas dēļ.

Ja saistība veikt darbību vai veikt pārvadājumus tomēr attiecas uz vienu vai vairākām pasažieru vai preču pārvadājumu kategorijām visā satiksmes tīklā vai būtiskā tā daļā, finansiālo apgrūtinājumu, ko varētu novērst, izbeidzot šo saistību, novērtē, sadalot starp dažādām pārvadājumu kategorijām kopējās izmaksas, kuras uzņēmumam rodas savas pārvadājumu darbības dēļ.

Ekonomiskais zaudējums šādā gadījumā ir vienāds ar tās uzņēmuma darbības daļas, uz ko attiecas šī sabiedrisko pakalpojumu saistība, izmaksu un attiecīgo ieņēmumu starpību.

Ekonomiskos zaudējumus aprēķina, ņemot vērā šīs saistības sekas uzņēmuma darbībai kopumā.

2. Saistību ievērot likmes [tarifus] uzskata par tādu, kas rada ekonomiskus zaudējumus, ja pārvadājumu, uz ko šī saistība attiecas, ieņēmumu un šo pārvadājumu finansiālā apgrūtinājuma starpība ir mazāka par ieņēmumu, kas varētu būt iegūts no šiem pārvadājumiem, un to finansiālā apgrūtinājuma starpību, ja darbība tiktu veikta uz komerciāliem pamatiem – ņemot vērā kā izmaksas saistībā ar darbību, uz kuru attiecas šī saistība, tā arī pārvadājumu tirgus stāvokli."

8 Saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 6. panta 2. punktu "lēmumos par sabiedrisko pakalpojumu saistības vai tās daļas saglabāšanu vai izbeigšanu noteiktā laikposma beigās paredz kompensācijas piešķiršanu par finansiālajiem apgrūtinājumiem, kas rodas šīs saistības dēļ; šīs kompensācijas apmēru nosaka saskaņā ar 10. līdz 13. pantā noteiktajām kopējām procedūrām".

9 Regulas Nr. 1191/69 10. pantā ir noteikts:

"1. Saistības veikt darbību vai veikt pārvadājumus gadījumā 6. pantā paredzētās kompensācijas apmērs ir vienāds ar uzņēmuma finansiālā apgrūtinājuma samazinājuma un tā ieņēmumu samazinājuma starpību, ja aplūkojamā laikposmā attiecīgā saistība ir izbeigta pilnībā vai izbeigta tās attiecīgā daļa.

Ja ekonomisko zaudējumu aprēķins tomēr veikts, sadalot uzņēmuma kopējās izmaksas pārvadājumu veikšanai starp dažādiem šo pārvadājumu veidiem, kompensācijas apmērs ir vienāds ar izmaksu daļas, kas izdalīta sabiedrisko pakalpojumu saistības ietekmētajam pārvadājumu veidam, un attiecīgo ieņēmumu starpību.

2. Lai noteiktu 1. punktā minēto finansiālo apgrūtinājumu un ieņēmumus, ņem vērā attiecīgās saistības izbeigšanas sekas uzņēmuma darbībai kopumā."

10 Saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 12. pantu izmaksas, kas rodas saistību saglabāšanas rezultātā, aprēķina, pamatojoties uz uzņēmuma efektīvu pārvaldīšanu un pietiekami kvalitatīvu transporta pakalpojumu sniegšanu. Procentus, kas ir saistīti ar pašu kapitālu, drīkst atskaitīt no procentiem, kurus ņem vērā izmaksu aprēķinā.

11 Regulas Nr. 1191/69 14. pantā ir noteikts:

"1. Izņemot gadījumus, uz ko attiecas 1. panta 3. punkts, pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas dalībvalstis drīkst uzlikt transporta uzņēmumam sabiedrisko pakalpojumu saistības tikai tiktāl, cik šīs saistības ir būtiski svarīgas, lai nodrošinātu pietiekamu transporta pakalpojumu sniegšanu.

2. Ja šādā veidā uzliktās saistības izraisa transporta uzņēmumiem ekonomiskus zaudējumus 5. panta 1. un 2. punkta nozīmē vai finansiālos apgrūtinājumus 9. panta nozīmē, dalībvalstu kompetentas iestādes, lemjot par šādu saistību uzlikšanu, paredz kompensāciju piešķiršanu par finansiālajiem apgrūtinājumiem, kas rodas šo saistību dēļ. Piemēro 10. līdz 13. panta prasības."

12 Regulas Nr. 1191/69 17. panta 2. punktā ir noteikts:

"2. Kompensācijas, ko izmaksā saskaņā ar šo regulu, atbrīvo no Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma 93. panta 3. punktā noteiktās iepriekšējas informēšanas procedūras.

Dalībvalstis nekavējoties nosūta Komisijai pa saistību kategorijām klasificētus sīkus datus par kompensāciju maksājumiem finansiālo apgrūtinājumu segšanai, kas transporta uzņēmumiem rodas 2. pantā noteikto sabiedrisko pakalpojumu saistību saglabāšanas dēļ vai tādēļ, ka pasažieru pārvadājumiem piemēro pārvadājumu likmes un nosacījumus, ko uzliek vienas vai vairāku atsevišķo pasažieru kategoriju interesēs."

13 Ar Padomes 1991. gada 20. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1893/91, ar ko groza Regulu Nr. 1191/69 (OV L 169, 1. lpp.), kas stājās spēkā 1992. gada 1. jūlijā, tika atcelta dalībvalstu iespēja saglabāt vai noteikt sabiedrisko pakalpojumu saistības pārvadājumu uzņēmumiem, izņemot tos, kuru darbība bija saistīta tikai ar pilsētas, piepilsētas vai reģionālo pakalpojumu sniegšanu.

14 Saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69, kas grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, 1. panta 4. punktu, "lai nodrošinātu pietiekamus transporta pakalpojumus, ko sniedz, lai īpaši ievērotu sociālus faktorus, vides faktorus un pilsētu un lauku teritoriju plānošanu, vai arī lai dažām pasažieru kategorijām piedāvātu īpašas braukšanas likmes, dalībvalstu kompetentas iestādes var slēgt sabiedrisko pakalpojumu līgumus ar transporta uzņēmumu".

15 Tādējādi Regulas Nr. 1191/69, kas grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, 14. pantā ir noteikts:

"1. "Sabiedrisko pakalpojumu līgums" nozīmē līgumu, kas noslēgts starp dalībvalsts kompetentām iestādēm un transporta uzņēmumu, lai iedzīvotājus nodrošinātu ar pietiekamiem transporta pakalpojumiem.

Sabiedrisko pakalpojumu līgums var īpaši attiekties uz:

— transporta pakalpojumiem, kas atbilst noteiktajiem nepārtrauktības, regularitātes, pārvadājumu jaudas un kvalitātes standartiem,

— papildu transporta pakalpojumiem,

— transporta pakalpojumiem par noteiktām likmēm un ar noteiktajiem nosacījumiem, jo īpaši dažām pasažieru kategorijām vai uz dažiem maršrutiem,

— pakalpojumu pielāgošanu faktiskajām prasībām.

2. Sabiedrisko pakalpojumu līgums nosaka, cita starpā, šādus punktus:

a) sniedzamā pakalpojuma raksturu, īpaši atzīmējot nepārtrauktības, regularitātes, pārvadājumu jaudas un kvalitātes standartus;

b) to pakalpojumu cen[u], uz ko attiecas šis līgums, kura vai nu jāpieliek tarifa ieņēmumiem, vai tajā jāiekļauj šie ieņēmumi, un abu pušu finansiālo attiecību sīk[u] aprakst[u];

c) līguma grozīšanas un pielāgojumu noteikum[u], jo īpaši neparedzētu pārmaiņu gadījumos;

d) līguma derīguma termiņ[u];

e) sankcijas par līguma neizpildīšanu.

3. Aktīvi, ko izmanto to transporta pakalpojumu sniegšanai, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu līgums, var būt uzņēmuma īpašumā vai arī nodoti tā rīcībā.

4. Katrs uzņēmums, kas plāno pārtraukt sabiedrībai nepārtraukti un regulāri sniegtus transporta pakalpojumus, kuri nav paredzēti līgumā vai sabiedrisko pakalpojumu saistībā, vai ieviest būtiskas pārmaiņas šajos pakalpojumos, par to paziņo attiecīgās dalībvalsts kompetentām iestādēm, vēlākais, trīs mēnešus iepriekš.

Kompetentas iestādes var izlemt atteikties no šāda paziņojuma pieprasīšanas.

Šis noteikums neskar citas attiecīgajā valstī pieņemtas procedūras attiecībā uz transporta pakalpojumu pārtraukšanas vai pārmaiņu tiesību piešķiršanu.

5. Pēc 4. punktā minētās informācijas saņemšanas kompetentas iestādes var iestāties par attiecīgā pakalpojuma saglabāšanu līdz vienam gadam no paziņojuma dienas un dara to zināmu uzņēmumam, vēlākais, vienu mēnesi pirms paziņojuma termiņa izbeigšanās.

Šīs iestādes var arī uzņemties iniciatīvu par šādu transporta pakalpojuma ieviešanas vai pārmaiņu apspriešanu.

6. Izdevumus, kas transporta uzņēmumiem rodas 5. punktā minēto saistību pildīšanas dēļ, atlīdzina saskaņā ar II, III un IV iedaļā izklāstītajām kopējām procedūrām."

16 Savukārt saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69, kas grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, 1. panta 5. punktu "dalībvalstu kompetentas iestādes tomēr var saglabāt vai uzlikt 2. pantā minētās sabiedrisko pakalpojumu saistības pilsētas, piepilsētas un reģionālajiem pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem". Šajā gadījumā "šo pakalpojumu sniegšanas nosacījumi un cita ar tiem saistīta informācija, ieskaitot kompensēšanas metodes, sīki izklāstīta II, III un IV iedaļā".

17 Šajā tiesību normā ir arī precizēts:

"Ja transporta uzņēmums ne tikai sniedz tādus pakalpojumus, uz ko attiecas sabiedrisko pakalpojumu saistības, bet veic arī citu veidu darbību, sabiedrisko pakalpojumu sniegšana jānodrošina, izveidojot atsevišķas uzņēmuma struktūrvienības, kas atbilst vismaz šādiem nosacījumiem:

a) norēķinu kontiem, kas saistīti ar katru no šīm darbībām, jābūt atsevišķiem, un katrai no šīm darbībām jāizmanto aktīvu daļa saskaņā ar spēkā esošiem grāmatvedības uzskaites noteikumiem;

b) izdevumi jāsabalansē ar pamatdarbības ieņēmumiem un valsts iestāžu maksājumiem, izslēdzot jebkādu iespēju līdzekļu pārnešanai no vai uz kontiem, kas saistīti ar citiem uzņēmuma darbības veidiem."

18 Regula Nr. 1191/69, kas grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, ir atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regulu (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Regulu Nr. 1191/69 un Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV L 315, 1. lpp.), stājās spēkā 2009. gada 3. decembrī.

Valsts tiesības

19 Sākotnēji starpreģionālos maršrutus prasītāja nodrošināja atbilstoši ikgadējām koncesijām, ko *Ministero delle Infrastructure e dei Trasporti* (Itālijas Infrastruktūras un transporta lietu ministrija, turpmāk tekstā – *MIT*") piešķīra saskaņā ar 1939. gada 28. septembra *legge n. 1822 Disciplina degli autoservizi di linea (autolinee) per viaggiatori, bagagli e pacchi agricoli in regime di concessione all'industria privata* (Likums Nr. 1822 par tiesisko regulējumu attiecībā uz maršrutu autobusu pakalpojumiem pasažieru, bagāžas un lauksaimniecības paku pārvadāšanai atbilstoši privātā sektora koncesijas režīmam) (1939. gada 18. decembra *GURI* Nr. 292, turpmāk tekstā – "Likums Nr. 1822/1939").

20 Saskaņā ar Likuma Nr. 1822/1939 3. pantu koncesija tika piešķirta, "pamatojoties uz konkrētām specifikācijām, kuras ietver visus tehniskos, administratīvos un ekonomiskos nosacījumus, kas reglamentē pašu koncesiju, kā arī pienākumus pārvadāt pasta sūtījumus". Šī paša likuma 6. panta 2. punkta 3. apakšpunktā bija paredzēts, ka, ja attiecībā uz vienu un to pašu koncesiju ir vairāki pieteikuma iesniedzēji, administrācija priekšroku dod tam, kas pierāda, ka uzņemas citus pienākumus saistībā ar vietējas nozīmes darbiem vai pakalpojumiem, kuri ir saistīti ar pārvadājumu pakalpojumiem, un ka tas ir spējīgs tos uzņemties. Turklāt Likuma Nr. 1822/1939 1. pantā bija paredzēts, ka koncesionāriem ir pienākums pēc pasta un telegrāfa administrācijas pieprasījuma pārvadāt pasta sūtījumus.

21 Likums Nr. 1822/1939 tika grozīts ar 1994. gada 22. aprīļa *decreto del Presidente della Repubblica n. 369 Regolamento recante semplificazione del procedimento di concessione di autolinee ordinarie di competenza statale* (Republikas prezidenta Dekrēts Nr. 369 par tiesisko regulējumu par valsts

kompetencē esošo autobusu transporta pakalpojumu koncesijas procedūras vienkāršošanu) (1994. gada 13. jūnija *GURI* Nr. 136 kārtējais pielikums Nr. 91, turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 369/1994"). Saskaņā ar Dekrētu Nr. 369/1994 uzņēmumiem, kas vēlas iegūt koncesiju, savā koncesijas pieteikumā "skaidri un detalizēti [ir jāpierāda], ka tie nevar izpildīt visas vai daļu no konstatētajām prasībām par sabiedrisko labumu, pamatojoties uz jau esošajiem transporta pakalpojumiem".

22 Likums Nr. 1822/1939, kas grozīts ar Dekrētu Nr. 369/1994, vēlāk tika atcelts ar 2005. gada 21. novembra *decreto legislativo n. 285 Riordino dei servizi automobilistici interregionali di competenza statale* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 285 par valsts kompetencē esošo starpreģionālo autopārvadājumu reorganizāciju) (2006. gada 9. janvāra *GURI* Nr. 6 kārtējais pielikums), kas pieņemts saskaņā ar 2005. gada 1. marta *legge n. 32 Delega al Governo per il riassetto normativo del settore dell'autotrasporto di persone e cose* (Likums Nr. 32 par pilnvarojumu valdībai izstrādāt reformas tiesiskajā regulējumā par pasažieru un preču pārvadājumiem pa autoceļiem) (2005. gada 10. marta *GURI* Nr. 57).

23 Tomēr Leģislatīvā dekrēta Nr. 285/2005 pārejas noteikumu sekas bija tādas, ka attiecībā uz prasītāju līdz 2012. gada 31. decembrim tika saglabāts ikgadējo koncesiju režīms, kas ir paredzēts Likumā Nr. 1822/1939, kurš grozīts ar Dekrētu Nr. 369/1994.

24 Turklāt prasītājai bija piemērojamas secīgās valsts tiesību normas, kurās bija paredzēta kompensāciju samaksa saistībā ar finansiāliem apgrūtinājumiem, kuri izriet no dažām saistībām, ko ir uzņēmušies autotransporta pakalpojumu koncesionāri.

25 Tādējādi prasītājai bija piemērojami noteikumi, kas ietverti 1969. gada 29. decembra *decreto del Presidente della Repubblica n. 1227 Norme riguardanti la soppressione degli obblighi di servizio pubblico nei confronti delle aziende esercenti servizi automobilistici a carattere prevalentemente interregionale, la compensazione degli obblighi di servizio pubblico da mantenere e il rimborso degli oneri per obblighi tariffari* (Republikas prezidenta Dekrēts Nr. 1227, kas attiecas uz noteikumiem par sabiedriskā pakalpojuma saistību atcelšanu attiecībā uz uzņēmumiem, kuri sniedz galvenokārt starpreģionālus autopārvadājumu pakalpojumus, kompensāciju par sabiedriskā pakalpojuma saistību saglabāšanu un tarifu saistību izpildē radušos izdevumu atlīdzināšanu) (1970. gada 25. marta *GURI* Nr. 75, turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 1227/69").

26 Dekrēta Nr. 1227/69 2. pantā bija paredzēts, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 6. panta 2. punktu uzņēmumi, kas nodrošina galvenokārt reģionālos autotransporta pakalpojumus, var pieprasīt *MIT* pilnībā vai daļēji izbeigt kādu sabiedriskā pakalpojuma saistību, kura tiem ir bijusi noteikta, ja šī saistība nav tikusi izbeigta. Tādējādi 1981. gada 8. janvārī prasītāja saskaņā ar Dekrētu Nr. 1227/69 no Itālijas iestādēm panāca, ka tai tiek piešķirti līdzekļi, lai kompensētu finansiālus apgrūtinājumus, kas izriet no tarifu saistībām, kuras bija noteiktas koncesionāriem laikposmā no 1972. līdz 1974. gadam.

27 Prasītājai bija piemērojami arī noteikumi, kas ir ietverti 1986. gada 13. decembra *legge n. 877 Interventi urgenti per gli autoservizi pubblici di linea di competenza statale* (Likums Nr. 877 par steidzamiem pasākumiem saistībā ar valsts kompetencē ietilpstošiem sabiedriskajiem maršrutu autobusu pakalpojumiem) (1986. gada 20. decembra *GURI* Nr. 295), kurā bija paredzēts, ka atbalsts, pamatojoties uz attālumiem, kas nobraukti laikposmā no 1972. gada 1. aprīļa līdz 1986. gadam, ir jāpiešķir uzņēmumiem, kuri nodrošina līnijsatiksmes autobusu transporta pakalpojumus, par kuriem ir atbildīga valsts, un starptautiskus autobusu transporta pakalpojumus pie Itālijas robežām.

28 Pēc tam prasītāja vairs nav saņēmusi nekādus kompensācijas maksājumus.

29 Turklāt 4. panta 4. punkta b) apakšpunkts 1997. gada 15. marta *legge n. 59 Delega al Governo per il conferimento di funzioni e compiti alle regioni ed enti locali, per la riforma della pubblica amministrazione e per la semplificazione amministrativa*) (1997. gada 17. marta *GURI* Nr. 63 kārtējais pielikums Nr. 56), kas grozīts ar 1997. gada 19. novembra *Decreto legislativo n. 422 Conferimento alle*

regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, a norma dell'articolo 4, comma 4, della legge 15 marzo 1997, n. 59 (1997. gada 10. decembra *GURI* Nr. 287), ir noteikts:

"paredzēt, ka reģioni un vietējās pašvaldības attiecīgo kompetenču ietvaros reglamentē pakalpojumu sniegšanu, lai arī kādi būtu noteikumi, saskaņā ar kuriem tie tiek sniegti, un lai arī kāda būtu forma, kādā tiek uzticēta to sniegšana, vai nu atbilstoši koncesijai, vai atbilstoši noteikumiem, kas ir paredzēti 1990. gada 8. jūnija Likuma Nr. 142 22. un 25. pantā, izmantojot sabiedrisko pakalpojumu līgumus, t.i., noteikumiem, kuri atbilst 2. un 3. pantam Regulā (EEK) Nr. 1191/69 un Regulai (EEK) Nr. 1893/91, kas garantē finansiālo drošību/nodrošinājumu un budžeta segumu un kas no šī brīža līdz 2000. gada 1. janvārim nodrošina vismaz 0,35 lielu attiecību starp ieņēmumiem no satiksmes/pārvadājumiem un darbības izmaksām, atskaitot infrastruktūras izmaksas pēc Direktīvas 91/440/EEK piemērošanas reģionālajiem un vietējiem dzelzceļa pārvadājumiem; paredzēt noteikumus, lai sekmētu monopola stāvokļa novēršanu pilsētas un ārpuspilsētas transporta pārvaldībā un lai ieviestu konkurences noteikumus periodiskajos dežūrpakalpojumos; no šī brīža līdz 2000. gada 1. janvārim paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem reģioni ar saviem autonomiem reģionālo pakalpojumu līgumiem aizstās sabiedrisko pakalpojumu līgumu, kas ir noslēgts starp valsti un *Ferrovie dello Stato Spa*."

Prasības, ko prasītāja ir iesniegusi valsts tiesās

30 1999. gada 22. oktobrī prasītāja lūdza *MIT* tai samaksāt kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu saistībām, ko tā bija uzņēmusies saistībā ar starpreģionālo maršrutu nodrošināšanu laikposmā no 1987. līdz 1999. gadam. Tā kā *MIT* atteicās samaksāt minēto kompensāciju, jo prasītājas lūgums neatbilda nosacījumiem, kas Regulas Nr. 1191/69 4. pantā ir paredzēti attiecībā uz šādas kompensācijas piešķiršanu, prasītāja apstrīdēja *MIT* lēmumu, iesniedzot īpašu petīciju Itālijas Republikas prezidentam. Šī petīcija ar Itālijas Republikas prezidenta 2002. gada 10. oktobra dekrētu tika noraidīta.

31 2004. gadā prasītāja vērsās *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Lacio reģionālā administratīvā tiesa (Itālija), turpmāk tekstā – "*TAR Lazio*"), lai panāktu, ka tiek atzītas tās tiesības saņemt summu EUR 66 891 982 apmērā kā atlīdzību par apgrūtinājumiem, ko tā kopš 1987. gada bija uzņēmusies, lai pildītu sabiedrisko pakalpojumu saistības, vai nu kā ikgadēju kompensāciju saskaņā ar Regulu Nr. 1191/69, kas grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, vai arī kā zaudējumu atlīdzību, vai atbilstoši prasībai par nepamatotu iedzīvošanos saskaņā ar Itālijas Civilkodeksa 2041. pantu. Ar savu 2009. gada 12. janvāra spriedumu (Nr. 112/2009, turpmāk tekstā – "*TAR Lazio* spriedums") *TAR Lazio* kā nepieņemamas noraidīja prasītājas prasības, kas bija pamatotas ar Regulu Nr. 1191/69, kura grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, kā arī ar Itālijas Civilkodeksa 2041. pantu. Šajā ziņā *TAR Lazio* atbilstoši Itālijas procesuālajam principam, saskaņā ar kuru spriedumā tiek lemts ne tikai par faktiski izvirzītajiem jautājumiem, bet arī par netieši izvirzītajiem jautājumiem (*il giudicato copre il dedotto e il deducibile*), atzina, ka prezidenta 2002. gada 10. oktobra dekrētā jau netieši bija lemts par prasību, kas ir pamatota ar Regulu Nr. 1191/69, kura grozīta ar Regulu Nr. 1893/91. Turklāt *TAR Lazio* kā nepamatotu noraidīja prasītājas prasību par zaudējumu atlīdzību.

32 2009. gada 9. martā prasītāja par *TAR Lazio* spriedumu, minēts 31. punktā, iesniedza apelācijas sūdzību *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija).

33 Ar savu 2010. gada 3. marta spriedumu (Nr. 1405/2010, turpmāk tekstā – *Consiglio di Stato* spriedums") *Consiglio di Stato* grozīja *TAR Lazio* spriedumu, atzīstot, ka prasītājai bija tiesības kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam saņemt kompensācijas maksājumus saistībā ar izmaksām, kas ir radušās minēto pakalpojumu sniegšanā, saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 6., 10. un 11. pantu. *Consiglio di Stato* precizēja, ka šo maksājumu apmēru atbilstoši 1998. gada 31. marta *decreto legislativo n. 80 Nuove disposizioni in materia di organizzazione e di rapporti di lavoro nelle amministrazioni pubbliche, di giurisdizione nelle controversie di lavoro e di giurisdizione amministrativa, emanate in attuazione dell'articolo 11, comma 4, della legge 15 marzo 1997, n. 59* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 80 par

jauniem noteikumiem saistībā ar darba organizēšanu un darba attiecībām valsts administrācijās, kompetenci darba konfliktos un administratīvo kompetenci, kas ir pieņemti saskaņā ar 1997. gada 15. marta Likuma Nr. 59 11. panta 4. punktu) (1998. gada 8. aprīļa *GURI* Nr. 82 kārtējais pielikums) 35. pantam nosaka valsts iestādes, pamatojoties uz ticamām ziņām par prasītāja kontiem, kas ļauj aprēķināt starpību starp izmaksām, kuras ir attiecināmas uz to prasītājas darbības daļu, kuru skar sabiedriskā pakalpojuma saistības, un ieņēmumiem, ko ir radījusi šī darbība.

34 *Consiglio di Stato* savukārt apturēja tiesvedību lietā par prasību par zaudējumu atlīdzību, jo tikai pēc tam, kad Itālijas valsts iestādes būs aprēķinājušas summas, kas ir jāmaksā kā kompensācija, būs iespējams uzzināt jebkādus atlikušos zaudējumus, uz kuriem neattiecas šis aprēķins un kuri tādējādi būs jāpieprasa un kuru esamība būs jāpierāda prasītājai. Turklāt *Consiglio di Stato* atzina, ka, ciktāl tā ir apmierinājusi prasītājas prasību atzīt tās tiesības saņemt kompensāciju, nav jālemj par prasību par nepamatotu iedzīvošanos, kas ir pamatota ar Itālijas Civilkodeksa 2041. pantu.

35 2011. gada 1. aprīlī *Consiglio di Stato* pēc prasītājas lūguma izdeva rīkojumu, lai piespiestu *MIT* aprēķināt kompensācijas maksājumus atbilstoši tās spriedumam, minēts 33. punktā.

36 2012. gada 17. janvārī, ņemot vērā grūtības, ar kādām sastapās *MIT*, lai aprēķinātu kompensācijas maksājumus, un pēc prasītājas lūguma, *Consiglio di Stato* izdeva jaunu rīkojumu, ar ko tā iecēla kolēģiju, kurā bija trīs neatkarīgi eksperti, kuru uzdevums bija aprēķināt to kompensācijas maksājumu apmēru, kas ir jāizmaksā prasītājai saskaņā ar tās spriedumu, minēts 33. punktā.

37 Tā kā ekspertu kolēģijai neizdevās panākt vienprātīgu slēdzienu, 2012. gada 20. augustā tā iesniedza vairākuma ziņojumu, ko bija parakstījuši divi eksperti, kuri secināja, ka kompensācijas maksājumi, kas ir jāizmaksā prasītājai, veido summu EUR 22 049 796 apmērā, un 2012. gada 29. augustā – mazākuma ziņojumu, kuru bija parakstījis trešais ekspertu kolēģijas loceklis un prezidents, kas secināja, ka pieejamās ziņas nav pietiekamas, lai noteiktu kompensāciju, kāda ir piešķirama prasītājai, un ka tādējādi tai nevar tikt piešķirta nekāda kompensācija.

Administratīvais process

38 Pēc *Consiglio di Stato* 2011. gada 1. aprīļa rīkojuma 2011. gada 18. maijā Itālijas iestādes paziņoja Eiropas Komisijai par kompensācijas piešķiršanu prasītājai par starpreģionālajiem pasažieru autobusu transporta pakalpojumiem, kas tikuši sniegti laikposmā no 1987. līdz 2003. gadam saistībā ar sabiedriskā pakalpojuma saistībām, izpildot *Consiglio di Stato* spriedumu, minēts 33. punktā.

39 2011. gada 12. jūlijā un 5. oktobrī, 2012. gada 20. februārī, 2. un 28. martā un 17. aprīlī Itālijas iestādes sniedza papildu informāciju par paziņoto pasākumu.

40 2012. gada 31. maija vēstulē Komisija informēja Itālijas iestādes, ka tā ir nolēmusi uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru un aicināja ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus.

41 Savus apsvērumus par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu Itālijas iestādes iesniedza 2012. gada 1. jūnijā, 24. septembrī un 11. oktobrī.

42 Prasītāja kā ieinteresētā trešā persona savus apsvērumus par lēmumu uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru iesniedza 2012. gada 4. augustā, 31. oktobrī un 13. decembrī.

43 2012. gada 28. novembrī un 4. un 19. decembrī un 2013. gada 10. janvārī Itālijas iestādes sniedza piezīmes par prasītājas apsvērumiem.

Apstrīdētais lēmums

44 2013. gada 2. oktobrī Komisija pieņēma Lēmumu 2014/201/ES par kompensāciju, kas jāmaksā *Simet* par sabiedriskā transporta pakalpojumiem, kuri sniegti laikposmā no 1987. gada līdz 2003. gadam (valsts atbalsta pasākums SA.33037 (2012/C) – Itālija) (OV 2014, L 114, 67. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), Itālijas iestāžu paziņoto pasākumu atzīstot par tādu valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

45 Apstrīdētajā lēmumā Komisija vispirms konstatēja, ka paziņotais pasākums ir attiecināms uz valsti, ir saistīts ar valsts līdzekļu izmantošanu, rada ekonomisku priekšrocību prasītājai, tas ir selektīvs un var izkropļot konkurenci tādā mērā, ka var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Šajā ziņā Komisija norādīja, ka paziņotais pasākums neatbilst otrajam kritērijam, ko Tiesa ir noteikusi 2003. gada 24. jūlija spriedumā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Krājums, turpmāk tekstā – "spriedums *Altmark*", EU:C:2003:415), saskaņā ar kuru parametriem, pamatojoties uz kuriem, tiek aprēķināta kompensācija, ir jābūt iepriekš objektīvi un pārskatāmi noteiktiem. Komisija no tā secināja, ka paziņotais pasākums ir atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

46 Pēc tam Komisija izskatīja jautājumu par to, vai paziņotais pasākums, ņemot vērā Regulas Nr. 1191/69 17. panta 2. punktu, var tikt uzskatīts par kompensāciju, uz kuru neattiecas iepriekšējas paziņošanas pienākums, kas ir paredzēts LESD 108. panta 3. punktā.

47 Tāpēc, pirmkārt, Komisija pārbaudīja, vai Itālijas iestādes vienpusēji ir noteikušas prasītājai sabiedriskā pakalpojuma saistības Regulas Nr. 1191/69 1. panta izpratnē. Šajā ziņā, pirmām kārtām, Komisija uzskatīja, ka tas, ka prasītāja bija uzņēmusies iniciatīvu pieprasīt atjaunot koncesijas specifikācijas attiecībā uz katru no sešpadsmit gadiem, kas ietilpa attiecīgajā laikposmā, nav saderīgs ar apgalvojumu par vienpusēju sabiedriskā pakalpojuma saistību noteikšanu. Otrām kārtām, tā norādīja, ka tas, ka specifikācijās bija braukšanas maksa, maršruti, pakalpojumu sniegšanas biežums un grafiks, pats par sevi nebūt nenozīmē, ka piešķirto koncesiju sekas ir vienpusēju sabiedriskā pakalpojuma saistību noteikšana prasītājai. Trešām kārtām, Komisija norādīja, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, kas varētu pierādīt, ka tā faktiski ir sniegusi pasta sūtījumu transporta pakalpojumus, ne arī kādu apliecinošu dokumentu par no tā izrietošajām neto izmaksām. Ceturtām kārtām, runājot par tarifiem, ko prasītāja varēja piemērot tās sniegtajiem pasažieru transporta pakalpojumiem, Komisija uzskatīja, ka tas, ka tos ir apstiprinājusi *MIT* un ka ir izdarīta atsauce uz regulētajiem tarifiem, pats par sevi nenozīmē, ka šos tarifus sākotnēji nav noteikuši paši pakalpojumu sniedzēji. Katrā ziņā uz šiem regulētajiem tarifiem neattiecoties saistības ievērot tarifus Regulas Nr. 1191/69 2. panta 5. punkta izpratnē, jo šī tiesību norma neesot piemērojama saistībām, kas izriet no vispārējiem cenu politikas pasākumiem, kuri attiecas uz visām saimnieciskajām darbībām, vai no pasākumiem, kas ir veikti attiecībā uz pārvadājumu cenām un vispārējiem nosacījumiem, lai organizētu pārvadājumu tirgu vai tā daļu. Piektām kārtām, runājot par *MIT* atteikumiem saistībā ar prasītājas lūgumiem ieviest jaunus pakalpojumus vai paplašināt jau esošos pakalpojumus, Komisija norāda, ka šie atteikumi ir rezultāts tam, kā Likumā Nr. 1822/1939 ir reglamentēta līnijsatiksmes pasažieru transporta pakalpojumu sniegšana, jo likums ļauj ieviest vai paplašināt jaunus pakalpojumus tikai tiktāl, ciktāl jaunās koncesijas neietekmē pārējo pakalpojumu sniedzēju tiesības. Turklāt Komisija norāda, ka vispārīgi prasītāja nav sniegusi pierādījumus, ka tā būtu izteikusi lūgumus grozīt specifikācijās norādītos raksturlielumus, ne arī, ka *MIT* tos būtu noraidījusi.

48 Otrkārt, Komisija pārbaudīja, vai prasītājai piešķirtā kompensācija atbilst parastajai Regulā Nr. 1191/69 paredzētajai kompensācijas procedūrai.

49 Pirmkārt, Komisija norādīja, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 10. pantu saistības veikt darbību vai veikt pārvadājumus gadījumā kompensācijas apmērs ir vienāds ar uzņēmuma finansiālā apgrūtinājuma samazinājuma un tā ieņēmumu samazinājuma starpību, ja aplūkojamajā laikposmā attiecīgā saistība ir izbeigta pilnībā vai izbeigta tās attiecīgā daļa. Saskaņā ar judikatūru šajā tiesību normā noteiktās prasības neesot izpildītas, ja, pamatojoties uz ticamām grāmatvedības ziņām, nav iespējams noteikt

starpību starp izmaksām, kas ir attiecināmas uz uzņēmuma darbības daļu teritorijās, par kurām ir piešķirta koncesija, un tai atbilstošajiem ieņēmumiem un līdz ar to nav iespējams aprēķināt no sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildes izrietošās papildizmaksas. Komisija arī norādīja, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 1. panta 5. punktu – redakcijā, kas ir piemērojama, sākot no 1992. gada 1. jūlija, – pārvadājumu uzņēmumi, kas sniedz ne tikai tos pakalpojumus, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu saistības, bet veic arī citas darbības, minēto pakalpojumu sniegšanu nodrošina, pirmkārt, nodalot darbības uzskaiti par katru no šīm darbībām un aktīvu daļu, kas attiecas uz katru no tām, izmantojot saskaņā ar spēkā esošajiem grāmatvedības noteikumiem, un, otrkārt, sadalot izdevumus saskaņā ar darbības ienākumiem un maksājumiem no valsts iestādēm, bez iespējas tos pārvietot no vienas uzņēmuma darbības uz citu darbību. Ciktāl prasītāja nav īstenojusi pienācīgu grāmatvedības uzskaites nodalīšanu attiecībā uz pakalpojumiem, ko tā sniedza līdz 2002. gadam, un ņemot vērā šaubas par tās grāmatvedības uzskaites nodalīšanas spēkā esamību, kas ir veikta analītiskajā grāmatvedības uzskaitē 2002. un 2003. gadā, ciktāl nav pierādījumu, ka šo izmaksu uzskaiti prasītājas vadības struktūras izmantoja, lai īstenotu prasītājas darbības kontroli, Komisija uzskatīja, ka Regulas Nr. 1191/69 10. pants nav ticis ievērots.

50 Otrkārt, Komisija uzskatīja, ka prasītāja nav pierādījusi, ka tā ir ievērojusi Regulas Nr. 1191/69 5. panta 1. punktu, kurā ir paredzēts, ka ekonomiskie zaudējumi ir jānosaka, ņemot vērā saistības ietekmi uz uzņēmuma darbību kopumā, ne arī šīs pašas regulas 13. pantu, saskaņā ar kuru kompensācijas apmērs ir jānosaka iepriekš.

51 Treškārt un pēdējokārt, Komisija norādīja, ka kopējā kompensācijas procedūra prasītājas sniegtajiem starpreģionālajiem transporta pakalpojumiem ir tikusi piemērota tikai līdz brīdim, kad stājās spēkā Regula Nr. 1893/91, t.i., līdz 1992. gada 1. jūlijam, un ka tādējādi tā nevarēja tikt piemērota kompensācijai laikposmā no 1987. līdz 2003. gadam.

52 Līdz ar to Komisija konstatēja, ka paziņoto pasākumu nevar uzskatīt par tādu, kas atbilst Regulā Nr. 1191/69 paredzētajai parastajai kompensācijas procedūrai.

53 Komisija no tā secināja, ka paziņotais pasākums, pamatojoties uz Regulas Nr. 1191/69 17. panta 2. punktu, nav atbrīvots no obligātā iepriekšējas paziņošanas pienākuma.

54 Visbeidzot, Komisija pārbaudīja paziņotā pasākuma saderību ar tiesību aktiem, kas bija spēkā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā, proti, ar Regulu Nr. 1370/2007. Norādījusi, ka paziņotais pasākums neatbilst atsevišķām saistībām, kas ir paredzētas šīs regulas 4. pantā, kurš attiecas uz sabiedriskā pakalpojuma līguma saturu, 6. panta 1. punktā, kā arī šīs pašas regulas pielikumā, kurš attiecas uz kompensācijas saņēmēja grāmatvedības uzskaites nodalīšanu un uz noteikumiem, kuri ir jāievēro, lai noteiktu kompensācijas maksimālo apmēru, Komisija no tā secināja, ka *Consiglio di Stato* noteiktais kompensācijas maksājums neatbilst Regulas Nr. 1370/2007 noteikumiem un tāpēc paziņotais pasākums nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Turklāt Komisija noraidīja prasītājas argumentu, ka *Consiglio di Stato* neesot piespriedusi *MIT* tai samaksāt kompensāciju par sabiedriskā pakalpojuma saistībām atbilstoši Regulai Nr. 1191/69, bet esot piespriedusi tai samaksāt zaudējumu atlīdzību, ņemot vērā nelikumīgu sabiedrisko pakalpojumu pienākumu uzlikšanu šīs regulas 1. panta 3. un5. punkta izpratnē. Šajā ziņā Komisija norādīja, ka no *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, izriet, ka tā ir atzinusi prasītājas tiesības saņemt kompensāciju, pamatojoties uz Regulas Nr. 1191/69 6., 10. un 11. pantu, un noraidījusi prasītājas iesniegto prasību par zaudējumu atlīdzību. Komisija piebilda, ka katrā ziņā zaudējumu atlīdzības piešķiršana prasītājai par iespējamo vienpusējo un nelikumīgo sabiedrisko pakalpojumu saistību uzlikšanu, kas aprēķināta saskaņā ar Regulā Nr. 1191/69 paredzēto parasto kompensācijas procedūru, apdraudot LESD 107. un 108. pantu, jo no prasītājas viedokļa tā radot tādu pašu rezultātu kā kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu saistību par attiecīgo laikposmu, lai gan koncesijas specifikācijas, kas reglamentē attiecīgos pakalpojumus, neatbilda ne Regulas Nr. 1191/69, ne Regulas Nr. 1370/2007 būtiskajām prasībām.

55 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir izteikta šādā redakcijā:

"1. pants

Kompensācijas maksājumi *Simet*, ko paziņoja Itālijas iestādes, veido valsts atbalstu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izpratnē. Atbalsts nebija atbrīvots no iepriekšējas paziņošanas, pamatojoties uz Regulas (EEK) Nr. 1191/69 17. panta 2. punktu.

Atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, jo nav izpildīti Regulas (EK) Nr. 1370/2007 nosacījumi. Tāpēc Itālijas iestādes nedrīkst īstenot atbalstu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai."

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

56 Prasītāja cēla šo prasību 2014. gada 6. janvārī.

57 Komisija savu iebildumu rakstu iesniedza 2014. gada 24. martā.

58 Prasītāja repliku iesniedza 2014. gada 12. maijā. Komisija atbildi uz repliku iesniedza 2014. gada 28. augustā.

59 2015. gada 4. jūnijā Vispārējā tiesa atbilstoši procesa organizatoriskajiem pasākumiem, kas ir paredzēti 1991. gada 2. maija Vispārējās tiesas Reglamenta 64. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā, prasītājai uzdeva jautājumu rakstiskas atbildes saņemšanai. Prasītāja uz šo jautājumu atbildēja 2015. gada 12. jūnijā.

60 2015. gada 14. jūlija tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz Vispārējās tiesas jautājumiem.

61 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

62 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par pieņemamību

63 Komisija norāda, ka, ciktāl prasītāja replikā ir norādījusi, ka tā ir atteikusies no savas prasības par *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, izpildi, tai vairs nav intereses celt prasību šīs lietas ietvaros, jo apstrīdētā lēmuma priekšmets ir tieši kompensācijas, uz kuru prasītājai esot tiesības atbilstoši minētā sprieduma izpildei, atzīšana saskaņā ar vairākuma ziņojumu, kas ir sagatavots saistībā ar prasību par izpildi.

64 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka interese celt prasību ir fiziskas personas vai juridiskas personas iesniegtas prasības atcelt tiesību aktu pieņemamības nosacījums. Šāda interese nozīmē, ka pārsūdzētā akta atcelšanai pašai par sevi var būt tiesiskas sekas un tādējādi prasības rezultātā var rasties priekšrocības lietas dalībniekam, kurš to cēlis (skat. spriedumu, 2010. gada 18. marts, *Centre de Coordination Carrefour*/Komisija, T-94/08, Krājums, EU:T:2010:98, 48. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi interesei celt prasību ir jābūt tādai, kas ir radusies un pastāvoša dienā, kad ir celta prasība.

65 Interesei celt prasību ir jāturpina pastāvēt līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, pretējā gadījumā lieta ir jāizbeidz (skat. spriedumu *Centre de Coordination Carrefour*/Komisija, minēts 64. punktā, EU:T:2010:98, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

66 Jāatgādina arī, ka, lai gan interese, uz kuru atsaucas prasītāja, ir saistīta ar tiesisko stāvokli nākotnē, tai ir jāpierāda, ka ietekme uz šo stāvokli nākotnē ir neapstrīdama (rīkojums, 2012. gada 27. marts, *European Goldfields*/Komisija, T-261/11, EU:T:2012:157, 29. punkts).

67 Šajā gadījumā gan no apstrīdētā lēmuma, gan no prasītājas dokumentiem izriet, ka Itālijas iestādes divreiz ir atteikušās izpildīt *Consiglio di Stato* spriedumu, minēts 33. punktā, kurā tām bija piespriests prasītājai samaksāt kompensāciju, tāpēc *Consiglio di Stato* pēc prasītājas lūguma 2011. gada 1. aprīlī pieņēma pirmo izpildes rīkojumu un 2012. gada 17. janvārī – otro izpildes rīkojumu.

68 Replikā prasītāja norādīja, ka ir atteikusies no savas prasības par *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, izpildi un patur tiesības celt jaunu prasību.

69 Atbildot uz jautājumu, uz kuru bija jāsniedz rakstiska atbilde un kuru Vispārējā tiesa uzdeva saskaņā ar 1991. gada 2. maija Reglamenta 64. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu, prasītāja precizēja, ka tā ir pārtraukusi tiesvedību, kurā tā bija paredzējusi panākt, ka tiek izpildīts *Consiglio di Stato* spriedums, minēts 33. punktā, bet ka tā nav atteikusies no savas prasības par minētā sprieduma izpildi un ka tādējādi tā saglabā iespēju celt jaunu prasību par tā izpildi līdz noilguma termiņa beigām, proti, 2020. gada 9. martam. Prasītāja uzskata, ka tādējādi tā saglabā interesi attiecībā uz strīda risinājumu šajā lietā, lai iesniegtu jaunu prasību par *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, izpildi.

70 No tā izriet, ka nav pārliecības, ka prasītāja turpinās uzturēt savu prasību par *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, izpildi.

71 Tomēr šajā gadījumā šis apstāklis pats par sevi nav tāds, kas var prasītājai atņemt interesi celt prasību.

72 Gadījumā, ja Vispārējai tiesai apstrīdētais lēmums būtu jāatceļ, Itālijas iestādēm katrā ziņā būtu jāizpilda *Consiglio di Stato* spriedums, minēts 33. punktā, neatkarīgi no tiesvedības par prasītājas prasību izpildīt minēto spriedumu pārtraukšanas.

73 Turklāt ir jānorāda, ka saskaņā ar apstrīdētā lēmuma noteikumiem Itālijas iestādes "nolēma sagaidīt Komisijas novērtējumu par paziņoto pasākumu, pirms tās izpilda [*Consiglio di Stato* spriedumu, minēts 33. punktā, un tās 2011. gada 1. aprīļa rīkojumu] un samaksāt kompensāciju [prasītājai]".

74 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka prasītāja saglabā interesi panākt risinājumu strīdā.

Par lietas būtību

75 Prasības pamatojumam prasītāja būtībā izvirza piecus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz LESD 107. panta 1. punkta un Regulas Nr. 1191/69 pārkāpumu, ciktāl Komisija esot pieļāvusi kļūdu faktos un acīmredzamas kļūdas vērtējumā un nepietiekami izmeklējusi lietu. Otrais pamats attiecas uz to principu pārkāpumu, kas ir saistīti ar zaudējumu atlīdzināšanu privātpersonām gadījumā, kad kāda dalībvalsts ir pārkāpusi Savienības tiesības. Trešais pamats attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi. Ceturtais pamats attiecas uz LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu, ciktāl Komisija esot pieļāvusi acīmredzamas kļūdas vērtējumā saistībā ar to, vai paziņotais pasākums atbilst Regulā Nr. 1191/69 paredzētajai kopējai kompensācijas metodei. Piektais pamats attiecas uz to, ka Komisija, apstrīdētajā lēmumā ņemot vērā ekspertu kolēģijas ziņojumus, par kuriem *Consiglio di Stato* vēl nebija lēmusi, esot iejaukusies tiesas spriešanas darbībā, ko īsteno valsts tiesa.

Par pirmo pamatu – LESD 107. panta 1. punkta un Regulas Nr. 1191/69 pārkāpums

76 Pirmais pamats būtībā ir sadalīts divās daļās. Pirmā daļa attiecas uz kļūdu faktos, ciktāl Komisija nepamatoti uzskatīja, ka *Consiglio di Stato* bija piespriedusi *MIT* samaksāt prasītājai kompensāciju saskaņā ar Regulu Nr. 1191/69. Otrā daļa attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā vai izmeklēšanas neveikšanu, ciktāl Komisija neesot ņēmusi vērā, ka valsts tiesību akti, pamatojoties uz kuriem prasītājai esot tikušas noteiktas sabiedrisko pakalpojumu saistības, bija pretrunā Regulai Nr. 1191/69.

– Par pirmā pamata pirmo daļu – kļūda faktos

77 Prasītāja apgalvo, kā tā to darīja administratīvajā procesā, ka *Consiglio di Stato* piesprieda *MIT* tai samaksāt nevis kompensāciju saskaņā ar Regulu Nr. 1191/69, bet gan zaudējumu atlīdzību, ņemot vērā kaitējumu, kas tai ir nodarīts ar vienpusēju sabiedrisko pakalpojumu saistību uzlikšanu, pārkāpjot minēto regulu, par laikposmu no 1987. līdz 2003. gadam. Prasītāja uzskata, ka, tikai lai noteiktu kritērijus, kuri ir atbilstoši zaudējumu apmēra noteikšanai, *Consiglio di Stato* saskaņā ar to, kas ir skaidri paredzēts Leģislatīvā dekrēta Nr. 80/1998 35. pantā, ir atsaukusies uz Regulu Nr. 1191/69, kura ir piemērojama faktisko apstākļu rašanās laikposmā. Prasītāja uzskata, ka *Consiglio di Stato* nav atrisinājusi strīdu, piemērojot Regulu Nr. 1191/69, bet gan, ņemot vērā prasītājas izvirzītos pamatus, tikai ir atsaukusies uz minētajā regulā paredzētajiem kritērijiem, lai noteiktu faktiskās to izmaksu atlīdzināšanas apmēru, kas ir radušās, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu saistības atbilstoši valsts tiesībām. Citiem vārdiem sakot, *Consiglio di Stato* tikai esot atzinusi tiesības uz atlīdzību par zaudējumiem, kas radušies, atbilstoši tās judikatūrai attiecīgajā jomā.

78 Komisija apstrīd prasītājas izvirzītos argumentus un lūdz pirmo pamatu noraidīt.

79 Šajā ziņā ir svarīgi norādīt, ka prasītājas tēze liek uzskatīt, ka paziņotais pasākums bija nevis kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu saistību noteikšanu *Altmark* sprieduma, minēts 45. punktā (EU:C:2003:415), vai Regulas Nr. 1191/69 izpratnē, bet gan valsts tiesas noteikta atlīdzība par kaitējumu, kas nodarīts, nosakot sabiedrisko pakalpojumu saistības, pārkāpjot piemērojamās Savienības tiesības.

80 Jākonstatē, ka šai tēzei ir pretrunā tas, kas ir noteikts *TAR Lazio* spriedumā, minēts 31. punktā, kā arī *Consiglio di Stato* spriedumā, minēts 33. punktā.

81 No *TAR Lazio* sprieduma, minēts 31. punktā, faktiski izriet, ka 2004. gadā prasītāja vērsās šajā tiesā, lai panāktu, ka tiek atzītas tās tiesības saņemt summu EUR 66 891 982 kā atlīdzību par finansiālajiem apgrūtinājumiem, ko tā kopš 1987. gada bija uzņēmusies, lai pildītu sabiedrisko pakalpojumu saistības, vai nu kā ikgadēju kompensāciju saskaņā ar Regulu Nr. 1191/69, kas grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, vai arī kā zaudējumu atlīdzību, vai atbilstoši prasībai par nepamatotu iedzīvošanos saskaņā ar Itālijas Civilkodeksa 2041. pantu (skat. iepriekš 31. punktu).

82 Pēc tam, tāpat kā to dara Komisija, ir jāatgriežas pie *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, satura.

83 *Consiglio di Stato* sava sprieduma, minēts 33. punktā, 2. punktā apraksta piemērojamās tiesību normas, atgādinot, ka Likums Nr. 1822/1939 reglamentējot valsts kompetencē ietilpstošo autobusu maršrutu piešķiršanu privātiem uzņēmējiem ar koncesiju palīdzību, ciktāl tas nerada konkurenci jau piešķirtajām koncesijām, un ļaujot *MIT* izmaksāt subsīdijas par katru nobraukto kilometru saistībā ar [maršrutu] izveidi un ekspluatāciju.

84 Pēc tam tā uzsver, ka ar Regulu Nr. 1893/91 "ir skaidri nošķirti transporta pakalpojumi, kam ir raksturīgas īpašas sabiedrības intereses (proti, "reģionālie vai vietējie pakalpojumi"), un transporta pakalpojumi, attiecībā uz kuriem galīgi ir atceltas pakalpojumu sniegšanas saistības, neskarot valsts administrācijas iespēju noslēgt sabiedrisko pakalpojumu līgumus, lai nodrošinātu pietiekamu transporta pakalpojumu sniegšanu, un neskarot konkrētu sociālo kategoriju garantijas".

85 Turklāt *Consiglio di Stato* norāda, ka "Tiesa [*Altmark* spriedumā] ir lēmusi par to kompensāciju raksturu, ko dalībvalstis izmaksā transporta pakalpojumu jomā, lai tos neiekļautu valsts atbalsta kategorijā".

86 *Consiglio di Stato* no tā secina, ka "uzņēmējam, kas saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu saistībām sniedz transporta sabiedriskos pakalpojumus [..], ir tiesības saņemt kompensāciju par finansiālajiem apgrūtinājumiem, ko tas ir uzņēmies".

87 *Consiglio di Stato* vēl norāda, ka tādējādi, "ņemot vērā aprakstīto tiesisko regulējumu, šajā gadījumā ir jāpārbauda, vai [prasītājai] ir tiesības uz paredzētajām kompensācijām".

88 Kā to pamatoti uzsver Komisija, iepriekš izklāstītā *Consiglio di Stato* argumentācija pierāda, ka tā ir pārbaudījusi prasītājas lūguma izmaksāt tai kompensāciju par atsevišķu sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildi pamatotību.

89 Turklāt, vispirms paskaidrojusi, ka "prasība, ko tiesā bija iesniegusi sabiedrība, lai panāktu, ka tiek atzītas tās tiesības saņemt kompensāciju", bija pieņemama, pretēji tam, ko bija atzinusi *TAR Lazio*, *Consiglio di Stato* norāda, ka "Padomes 1969. gada 26. jūnija Regula (EEK) Nr. 1191/69, kas grozīta ar Regulu (EEK) Nr. 1893/91", tās 1. panta 5. punktā skaidri paredz iespēju saglabāt vai noteikt pakalpojumu sniegšanas saistības attiecībā uz pilsētas, piepilsētas un reģionālajiem pakalpojumiem. Tā piebilst, ka šādā gadījumā par finansiālajiem apgrūtinājumiem, kas izriet no lēmuma saglabāt vai noteikt vienpusējas pakalpojumu sniegšanas saistības, dalībvalstīm ir jāsamaksā kompensācijas atbilstoši Regulas Nr. 1191/69 10., 11. un 12. pantā paredzētajām procedūrām, neatkarīgi no minētās regulas 4. pantā paredzētajām prasībām. *Consiglio di Stato* precizē, ka "Itālijas likumdevējs ne vien nav izmantojis šo iespēju, bet, pieņemot Likuma Nr. 59/97 4. panta 4. punktu un Leģislatīvā dekrēta Nr. 422/97 noteikumus, tas ir noteicis, ka sabiedrisko pakalpojumu līgumi [ir] jānoslēdz, paredzot pienākumu samaksāt kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu saistībām".

90 Atgādinājusi, ka Regula Nr. 1191/69 ir piemērojama tieši, *Consiglio di Stato* turpina, norādot, ka "no iepriekš izklāstītā izriet [..], ka nevar noraidīt publisko pakalpojumu sniedzēja prasību atlīdzināt tam izmaksas, kas faktiski ir segtas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas dēļ".

91 *Consiglio di Stato* secina:

"Prasība ir jāapmierina [..], pamatojoties uz šajā spriedumā izklāstītajiem iemesliem, un tādējādi ir jākonstatē, ka prasītājai sabiedrībai ir tiesības saņemt Regulas (EEK) Nr. 1191/69 6., 10. un 11. pantā paredzēto kompensāciju, kuras apmērs saskaņā ar 1998. gada Leģislatīvā dekrēta Nr. 80 35. pantu būtu jānosaka valsts iestādei [..], pamatojoties uz ticamām ziņām, kas izriet no ieinteresētās personas grāmatvedības uzskaites, no kuras izriet starpība starp izmaksām, kuras ir attiecināmas uz to ieinteresētās personas darbības daļu, kuru skar sabiedrisko pakalpojumu saistības, un ieņēmumiem, ko ir radījusi šī darbība. Pašreizējos apstākļos nevar tikt apmierinātas prasītājas iesniegtās prasības par zaudējumu atlīdzību, jo tikai pēc tam, kad administrācija būs noteikusi apmēru, eventuāli varēs uzzināt, vai ir palikuši zaudējumi, kas nav segti no šīs summas, proti, zaudējumi, kuri būs jāaprēķina un jāpierāda attiecīgajai sabiedrībai. Galvenās prasības pieņemšana atbrīvo kolēģiju no pienākuma novērtēt prasību par nepamatotu iedzīvošanos, ko prasītāja ir iesniegusi pakārtoti."

92 Tādējādi *Consiglio di Stato* "piespriež ministrijai [..] samaksāt summas, kas tiks noteiktas saskaņā ar 1998. gada Leģislatīvā dekrēta Nr. 80 35. pantu, mūsu norādītajā termiņā un atbilstoši mūsu norādītajai kārtībai".

93 Tādējādi arī no *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, izriet, ka tā, pirmkārt, atzina prasītājas tiesības saņemt Regulas Nr. 1191/69 6., 10. un 11. pantā paredzēto kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas tai bija noteiktas, un, otrkārt, piesprieda *MIT* kā kompensāciju samaksāt prasītājai summu, kura ir jānosaka administrācijai saskaņā ar Leģislatīvā dekrēta Nr. 80/1998 35. pantu.

94 Leģislatīvā dekrēta Nr. 80/1998 35. panta 1. punktā ir paredzēts, ka administratīvā tiesa lemj par prasībām par zaudējumu atlīdzību strīdos, kuros tai ir ekskluzīva kompetence. Šīs tiesību normas 2. punktā ir paredzēts, ka administratīvā tiesa šīs kompetences ietvaros var noteikt kritērijus, saskaņā ar kuriem administrācijai ir jāpiedāvā kādas summas samaksa prasītājai saprātīgā termiņā.

95 Tomēr pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, atsauce uz Leģislatīvā dekrēta Nr. 80/1998 35. pantu vien neļauj secināt, ka paziņotā pasākuma mērķis noteikti bija izmaksāt atlīdzību par kaitējumu, kurš nodarīts tāpēc, ka ar valsts tiesību aktiem bija pārkāpta Regula Nr. 1191/69 1976. gada 22. janvāra sprieduma *Russo* (60/75, Krājums, EU:C:1976:9, 9. punkts) izpratnē.

96 Faktiski ir jānorāda, ka no *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, teksta izriet, ka tā nav konstatējusi valsts tiesiskā regulējuma prettiesiskumu, ņemot vērā Regulu Nr. 1191/69, bet tikai ir atteikusies šo regulējumu piemērot, lai konstatētu tiesību uz kompensāciju, kas ir pamatotas ar minēto regulu, esamību.

97 Jānorāda arī, ka samaksa, kas ir piespriesta *MIT*, ir jāveic kā kompensācijas samaksa un tai saskaņā ar paša sprieduma noteikumiem ir jāatbilst finansiālajam apgrūtinājumam, kurš ir saistīts ar prasītājai noteiktajām sabiedrisko pakalpojumu saistībām.

98 Vēl ir jānorāda, ka *Consiglio di Stato* skaidri ir apturējusi tiesvedību par prasītājas iesniegto prasību par zaudējumu atlīdzību.

99 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka paziņotā pasākuma mērķis nebija atlīdzināt kaitējumu, kas izriet no Regulas Nr. 1191/69 pārkāpuma, bet gan kompensēt finansiālo apgrūtinājumu, kurš ir saistīts ar sabiedrisko pakalpojumu saistību noteikšanu atbilstoši minētās regulas noteikumiem.

100 *Consiglio di Stato* turklāt šo 33. punktā minētā sprieduma interpretāciju ir apstiprinājusi savā 2011. gada 1. aprīļa rīkojumā, kurā tā norādīja:

"2010. gada spriedumā Nr. 1405, uz kura pamatojumu ir balstījusies kolēģija, tika atzītas sabiedrības *Simet* tiesības saņemt Regulas (EEK) Nr. 1191/69 6., 10. un 11. pantā paredzēto kompensāciju un tika konstatēts, ka tās apmērs saskaņā ar 1998. gada Leģislatīvā dekrēta Nr. 80 35. pantu būtu jānosaka administrācijai 90 dienu laikā, pamatojoties uz ticamām ziņām, kas izriet no attiecīgā uzņēmuma grāmatvedības uzskaites un kas norāda uz starpību starp izmaksām, kuras ir attiecināmas uz to uzņēmuma darbības daļu, kuru skar sabiedriskā pakalpojuma saistības, un atbilstošajiem ieņēmumiem."

101 No tā izriet, ka prasītājas tēze, saskaņā ar kuru Komisija, uzskatot, ka *Consiglio di Stato* ir piespriedusi *MIT* tai samaksāt kompensāciju saskaņā ar Regulu Nr. 1191/69, esot pieļāvusi kļūdu faktos, ir nepamatota.

102 Vēl ir svarīgi norādīt, ka gadījumā, ja paziņotais pasākums būtu jāinterpretē, kā to apgalvo prasītāja, nevis kā kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu saistību noteikšanu Regulas Nr. 1191/69 izpratnē, bet kā atlīdzība par zaudējumiem, kuri ir nodarīti, nosakot sabiedrisko pakalpojumu saistības, kas ir pretrunā šai regulai, prasītāja nevar vienlaikus norādīt, ka šī zaudējumu atlīdzināšana varēja netikt kvalificēta par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē tikai tāpēc vien, ka tās mērķis bija kompensēt sabiedrisko pakalpojumu saistību noteikšanu šīs pašas regulas izpratnē.

103 Pretējā gadījumā, kā to apstrīdētā lēmuma preambulas 131.–133. apsvērumā pamatoti ir norādījusi Komisija, šādā situācijā, ja tiktu uzskatīts, ka samaksa, kas bija jāveic kā kompensācijas samaksa, bija nevis kompensācija, bet gan zaudējumu atlīdzība, tas ļautu apiet LESD 107. un 108. panta piemērošanu.

104 Jākonstatē, ka šajā gadījumā prasītāja neizvirza nevienu argumentu, kas varētu atspēkot konstatējumu, ka paziņotajam pasākumam piemīt valsts atbalstu veidojošas pazīmes LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, līdz ar to prasītājas tēzei, ka paziņotais pasākums ir nevis kompensācija Regulas Nr. 1191/69 izpratnē, bet gan atlīdzība par zaudējumiem, kuri ir nodarīti šīs regulas pārkāpuma dēļ, katrā ziņā nebūtu nozīmes.

105 Tādējādi pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

– Par pirmā pamata otro daļu – acīmredzama kļūdu vērtējumā vai izmeklēšanas neveikšana saistībā ar piemērojamo valsts tiesību aktu saderību ar Savienības tiesībām

106 Prasītāja pret Komisiju būtībā izvirza divus iebildumus.

107 Pirmkārt, prasītāja pārmet Komisijai, ka tā nav pēc savas ierosmes pārbaudījusi valsts tiesību aktu atbilstību Savienības tiesībām. Prasītāja uzskata, ka, lai gan Komisija izskatīja šo jautājumu, tā esot sapratusi, pirmkārt, ka valsts tiesību akti neatbilst Savienības tiesībām, un, otrkārt, ka šī iemesla dēļ *Consiglio di Stato* ir atteikusies piemērot valsts likumu un piespriedusi *MIT* tai samaksāt zaudējumu atlīdzību.

108 Otrkārt, prasītāja pārmet Komisijai, ka apstrīdētajā lēmumā tā esot uzskatījusi, ka atbilstoši valsts tiesību aktiem tā neesot bijusi pakļauta sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas ir pretrunā Regulai Nr. 1191/69.

109 Komisija izvirza iebildi par pirmā pamata otrās daļas nepieņemamību, ņemot vērā 1991. gada 2. maija Reglamenta 44. panta 1. punktu, jo prasītājas iebildumiem nav saistības ar pirmā pamata nosaukumu, bet to prasītāja apstrīd.

110 Turklāt Komisija apstrīd to dokumentu pieņemamību, ko prasītāja ir ietvērusi sava pirmā iebilduma pamatojumam paustās replikas pielikumā. Runa ir par Itālijas tiesību aktiem, proti, Likumu Nr. 1822/1939, Likumu Nr. 32/2005 un Likumu Nr. 877/86, ko prasītāja esot iesniegusi, lai pierādītu, ka Itālijas tiesību akti ir pretrunā Regulai Nr. 1191/69. Komisija apgalvo, ka, pirmkārt, šo dokumentu iesniegšanas mērķis nav atbildēt uz iebildumu rakstā paustajiem argumentiem un, otrkārt, prasītāja esot varējusi minētos dokumentus iesniegt prasības pieteikumā. Šajos apstākļos Komisija uzskata, ka, tā kā nav pamatojuma kavējumam iesniegt šos jaunos pierādījumus, tie esot jāuzskata par nepieņemamiem.

111 Komisija turklāt apstrīd prasītājas iebildumu pamatotību.

112 Šajā ziņā ir jānorāda, ka prasītājas pirmais iebildums ir pamatots ar trim argumentiem, kas var tikt skaidri nošķirti. Pirmais arguments attiecas uz to, ka Komisijai bija pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt valsts likuma saderību ar Savienības tiesībām. Tas ir saistīts ar izmeklēšanas pienākuma pārkāpumu. Otrais un trešais arguments attiecīgi ir saistīti ar to, ka valsts likums nebija saderīgs ar Savienības tiesībām, un ar to, ka tieši šī iemesla dēļ *Consiglio di Stato* ir atteikusies piemērot valsts likumu un piespriedusi *MIT* tai samaksāt zaudējumu atlīdzību. Tie ir saistīti ar iespējamām Komisijas kļūdām vērtējumā.

113 Otrais iebildums, kurā prasītāja pārmet Komisijai, ka tā uzskatīja, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem tā nebija pakļauta sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas ir pretrunā Regulai Nr. 1191/69, arī bez īpašām grūtībām ir saistāms ar acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

114 Turklāt ir jākonstatē, ka, neraugoties uz iebildumu formulējumu, Komisijai ir izdevies pietiekami saprast prasītājas iebildumus, lai uz tiem pēc būtības atbildētu iebildumu rakstā. No tā izriet, ka iebilde par nepieņemamību, ko Komisija ir izvirzījusi, pamatojoties uz 1991. gada 2. maija Reglamenta 44. panta 1. punktu, ir jānoraida.

115 Tādējādi ir jānovērtē prasītājas iebildumu pamatotība.

116 Runājot par pirmo iebildumu, vispirms kā nepamatoti ir jānoraida prasītājas argumenti, saskaņā ar kuriem valsts tiesību akti esot bijuši pretrunā Savienības tiesībām un saskaņā ar kuriem tieši šī iemesla dēļ *Consiglio di Stato* esot piespriedusi *MIT* izmaksāt prasītājai zaudējumu atlīdzību, ciktāl tajos ir tikai atkārtota tēze, kas tika noraidīta, pārbaudot pirmā pamata pirmo daļu.

117 Turklāt kā nepamatots ir jānoraida arī prasītājas arguments, ka Komisijai pēc savas ierosmes esot bijis jāpārbauda valsts likuma saderība ar Savienības tiesībām. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai nevar tikt pārmests, ka tā nav ņēmusi vērā iespējamos faktiskos vai tiesību elementus, kas tai būtu varējuši tikt sniegti administratīvā procesa laikā, bet netika sniegti, jo Komisijai nav pienākuma pēc savas ierosmes un ar pieņēmumu palīdzību pārbaudīt, kādi fakti tai būtu varējuši tikt iesniegti (spriedumi, 1998. gada 2. aprīlis, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, C-367/95 P, Krājums, EU:C:1998:154, 60. punkts, un 2011. gada 3. februāris, Itālija/Komisija, T-3/09, Krājums, EU:T:2011:27, 84. punkts).

118 Jākonstatē, ka prasītāja neapstrīd Komisijas apgalvojumu, ka tā administratīvajā procesā, kurā tā piedalījās kā trešā ieinteresētā persona, nav izvirzījusi jautājumu par valsts tiesību aktu saderību ar Regulu Nr. 1191/69. Tādējādi pirmais prasītājas iebildums ir jānoraida kā nepamatots, nelemjot vispār par replikas C1, C3 un C4 pielikumu pieņemamību.

119 Runājot par otro iebildumu, ciktāl pretēji pirmajam iebildumam, kas ir tieši saistīts ar pirmā pamata pirmo daļu, tas attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā saistībā ar Regulas Nr. 1191/69 piemērošanu, Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu to izskatīt kopā ar pārējiem ceturtā pamata iebildumiem, kuri attiecas tieši uz šādām kļūdām vērtējumā.

120 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, pirmā pamata otrā daļa un tādējādi pirmais pamats kopumā ir jānoraida, izņemot otrās daļas otro iebildumu, kas tiks izskatīts ceturtā pamata ietvaros.

Par otro pamatu – to principu pārkāpums, kuri reglamentē to zaudējumu atlīdzināšanu, kas privātpersonām ir nodarīti tāpēc, ka dalībvalsts ir pārkāpusi Savienības tiesības

121 Prasītāja apgalvo, ka *Consiglio di Stato* ir konstatējusi, ka koncesijas, kas tai tika piešķirtas katru gadu, kaitēja tās tiesībām saņemt kompensāciju, pamatojoties uz Regulu Nr. 1191/69, un pēc Regulas Nr. 1839/91 stāšanās spēkā – tās tiesībām veikt uzņēmējdarbību bez sabiedrisko pakalpojumu saistībām. Tādējādi *Consiglio di Stato* esot piespriedusi *MIT* atlīdzināt zaudējumus saskaņā ar principiem, kas reglamentē dalībvalsts atbildību par zaudējumiem, kuri ir nodarīti, pieņemot administratīvus aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām, un esot devusi rīkojumu noteikt taisnīgu zaudējumu atlīdzības apmēru, atsaucoties uz kritērijiem, kuri ir noteikti Regulā Nr. 1191/69 saistībā ar kompensācijas noteikšanu par sabiedrisko pakalpojumu saistībām, neskarot to pielāgošanu īpašajai prasītājas situācijai. Turklāt *Consiglio di Stato* esot skaidri atzinusi, ka, lai gan kaitējums, kas ir lielāks par to, kurš tiktu noteikts, pamatojoties uz šajā regulā paredzētajiem kritērijiem, ir pierādīts, tas būtu jāatlīdzina atsevišķi. Faktiski prasītāja uzskata, ka kaitējums var būt lielāks vai mazāks par kompensējošo pasākumu, kas pienācās uzņēmumam, pamatojoties uz Regulu Nr. 1191/69. No tā izrietot, ka, paziņoto pasākumu kvalificējot par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, Komisija esot pārkāpusi principus, kas ir noteikti judikatūrā, kura reglamentē to zaudējumu atlīdzināšanu, kas ir nodarīti privātpersonām Savienības tiesību pārkāpuma dēļ.

122 Šīs tēzes pamatošanai prasītāja norāda, ka spriedumā *Altmark*, minēts 45. punktā (EU:C:2003:415), minēto kritēriju neievērošanai, ko Komisija ir konstatējusi apstrīdētajā lēmumā, šajā gadījumā nav nozīmes, jo šis spriedums attiecas uz gadījumiem, kad sabiedrisko pakalpojumu saistības var tikt noteiktas, bet prasītāja kopš 1992. gada nevarēja tikt pakļauta šādām saistībām. Par laikposmu pirms 1992. gada šo kritēriju neievērošana apstiprinot to aktu prettiesiskumu, ar kuriem *MIT* piešķīra ikgadējās koncesijas. Tāpat arī prasītāja uzskata, ka grāmatvedības uzskaites nodalīšanas pienākuma neizpildei neesot nozīmes, jo tai nebija pienākuma nodalīt savu grāmatvedības uzskaiti pēc 1992. gada, ciktāl, sākot no šī gada, tā nevarēja tikt pakļauta sabiedrisko pakalpojumu saistībām. Katrā ziņā Regulā Nr. 1191/69 esot tikai noteikts pienākums uzņēmuma grāmatvedības uzskaitē valsts līdzekļus nodalīt no privātajiem līdzekļiem, lai novērstu subsīdijas, kas pārklājas, un, tā kā prasītāja nebija saņēmusi nekādu kompensāciju, tai nebija pienākuma nodalīt savu grāmatvedības uzskaiti.

123 Komisija apstrīd prasītājas argumentāciju un lūdz prasību noraidīt.

124 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka šis pamats ir balstīts uz pieņēmumu, ka *Consiglio di Stato* šajā gadījumā esot piespriedusi administrācijai atlīdzināt prasītājai zaudējumus, kuri tai esot nodarīti tāpēc, ka tai tika noteiktas sabiedrisko pakalpojumu saistības, kas ir pretrunā Regulai Nr. 1191/69. Kā tas ir konstatēts pirmā pamata pirmās daļas pārbaudē, lasot *Consiglio di Stato* spriedumu, minēts 33. punktā, no tā izriet, ka šis pieņēmums ir kļūdains, jo *Consiglio di Stato* nav konstatējusi valsts tiesību aktu prettiesiskumu, bet atzinusi prasītājas tiesības atsaukties uz kompensāciju, pamatojoties uz Regulas Nr. 1191/69 6., 10. un 11. pantu, ņemot vērā sabiedrisko pakalpojumu saistības, kas tai bija noteiktas, un piespriedusi *MIT* kā kompensāciju samaksāt starpību starp finansiālajiem apgrūtinājumiem un ieņēmumiem, kuri ir saistīti ar minēto saistību izpildi.

125 Tādējādi šīs prasības otrais pamats ir jānoraida kā nepamatots, pat nepārbaudot to prasītājas argumentu pamatotību, kas attiecas uz iespējami nepareizo sprieduma *Altmark*, minēts 45. punktā (EU:C:2003:415), un pienākuma nodalīt grāmatvedības uzskaiti, kas ir paredzēts Regulā Nr. 1191/69, piemērošanu.

Par trešo pamatu – pienākuma norādīt pamatojumu neizpilde

126 Trešajā prasības pieteikuma pamatā prasītāja no jauna aizstāv tēzi, saskaņā ar kuru *Consiglio di Stato* esot piespriedusi *MIT* tai izmaksāt zaudējumu atlīdzību, ņemot vērā tai noteiktās sabiedrisko pakalpojumu saistības, kas bija pretrunā Regulai Nr. 1191/69. Tomēr papildus šiem apsvērumiem tā izvirza dažādus argumentus un iebildumus, no kuriem daži attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi vai uz izmeklēšanas neveikšanu, bet citi – uz acīmredzamām kļūdām vērtējumā saistībā ar Regulas Nr. 1191/69 piemērošanu.

127 Prasības izklāsta skaidrības labad iebildumi par iespējamām acīmredzamām kļūdām vērtējumā, piemērojot Regulu Nr. 1191/69, tāpat kā tie, kurus prasītāja izvirzījusi pirmā pamata otrajā daļā, tiks izskatīti ceturtā pamata ietvaros.

128 Turklāt, ciktāl atbilde uz prasītājas argumentiem par iespējamo kļūdu faktos saistībā ar *Consiglio di Stato* sprieduma, minēts 33. punktā, interpretāciju, jau tika sniegta, pārbaudot pirmā pamata pirmo daļu, Vispārējā tiesa šī pamata ietvaros pārbaudīs tikai tos prasītājas iebildumus, kuri attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi.

129 Vispirms ir jāatgādina, ka LESD 296. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgā tiesību akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami ir jānorāda iestādes, kas ir izdevusi tiesību aktu, argumentācija, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu un lai kompetentā tiesa varētu veikt attiecīgu kontroli. Tādējādi prasība norādīt pamatojumu ir jāvērtē atkarībā no konkrētās lietas apstākļiem, it īpaši ņemot vērā tiesību akta saturu, izvirzītā pamatojuma būtību un interesi, kāda tiesību akta adresātiem vai citām personām, kuras tas skar tieši un individuāli, var būt attiecībā uz paskaidrojumu saņemšanu. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un juridiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojums atbilst LESD 296. panta prasībām, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tās tiesību normas, kas reglamentē attiecīgo jomu (spriedumi, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, minēts 117. punktā, EU:C:1998:154, 63. punkts; 2004. gada 22. jūnijs, Portugāle/Komisija, C-42/01, Krājums, EU:C:2004:379, 66. punkts, un 2008. gada 15. aprīlis, *Nuova Agricast*, C-390/06, Krājums, EU:C:2008:224, 79. punkts).

130 Līdz ar to, pārbaudot pienākuma norādīt pamatojumu izpildi, Vispārējā tiesa nevar pārbaudīt, vai argumenti, uz ko atsaucas Komisija sava lēmuma pamatošanai, ir likumīgi pēc būtības. No tā izriet, ka uz pamatojuma trūkumu vai nepietiekamību vērstā pamata ietvaros norādītajiem iebildumiem un argumentiem, kas ir vērsti uz apstrīdētā lēmuma pamatotības apstrīdēšanu, nav nekādas nozīmes (spriedums, 2005. gada 15. jūnijs, *Corsica Ferries France*/Komisija, T-349/03, Krājums, EU:T:2005:221, 58. un 59. punkts).

131 Ņemot vērā šos principus, ir jānovērtē, vai Komisija šajā gadījumā ir izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu.

– Par pirmo iebildumu – ka Komisija neesot paskaidrojusi, kādu iemeslu dēļ tā uzskatīja, ka prasītājas grāmatvedības uzskaite nebija uzticama

132 Prasītāja būtībā pārmet Komisijai, ka tā apstrīdētajā lēmumā nav paskaidrojusi, kāpēc tā uzskatīja, ka tās grāmatvedības uzskaite nebija uzticama, tādējādi pārņemot tēzi no *Consiglio di Stato* ieceltās ekspertu kolēģijas mazākuma ziņojuma, neatbildot uz minētās kolēģijas vairākuma ziņojumā paustajiem argumentiem. Šajā ziņā tā Komisijai arī pārmet, ka tā nav pārbaudījusi tās grāmatvedības uzskaiti.

133 Komisija apstrīd prasītājas argumentus un lūdz trešā pamata pirmo daļu noraidīt.

134 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka prasītājas pārmetumam par to, ka Komisija nav pārbaudījusi tās grāmatvedības uzskaiti, nav nekāda sakara ar pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, par kura piemērojamību tika atgādināts iepriekš 129. punktā, bet tas drīzāk ir saistīts ar izmeklēšanas neveikšanu lietā.

135 Jānorāda arī, kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma un pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, ka Komisija prasītājas grāmatvedības uzskaites uzticamību nav apšaubījusi attiecībā uz visu konkrēto laikposmu.

136 Apstrīdētā lēmuma preambulas 115. apsvērumā Komisija ir atgādinājusi par principu, ko Tiesa ir paudusi lietā, kurā tika taisīts 2009. gada 7. maija spriedums *Antrop* u.c. (C-504/07, Krājums, EU:C:2009:290), saskaņā ar kuru Regulas Nr. 1191/69 10. pantā definētās prasības nav izpildītas, ja, "pamatojoties uz ticamām [sabiedrības] grāmatvedības ziņām, nav iespējams noteikt starpību starp izmaksām, kas attiecināmas uz [tās] darbības daļu teritorijā, par kuru ir piešķirta koncesija, un tai atbilstošajiem ieņēmumiem un līdz ar to nav iespējams aprēķināt no sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildes izrietošās papildizmaksas".

137 Preambulas 117. apsvērumā Komisija ir konstatējusi:

"Šajā gadījumā *Simet* neīstenoja pienācīgu uzskaites nodalīšanu attiecībā uz dažādiem pakalpojumiem, ko tā sniedza līdz 2002. gadam, un izmaksu uzskaites drošums attiecībā uz uzskaites nodalīšanu par 2002. un 2003. gadu var tikt apšaubīts, jo nav pierādījumu, ka šo izmaksu uzskaiti uzņēmuma vadības struktūras izmantoja, lai īstenotu darbības kontroli. Tādējādi nav nodrošināta atbilstība 10. pantam."

138 Preambulas 127. un 128. apsvērumā, pārbaudot paziņotā pasākuma saderību ar Regulu Nr. 1370/2007, Komisija ir pārņēmusi to pašu argumentāciju, norādot:

"[..] 6. panta 1. punktā paredzēts, ka tieši piešķirtu sabiedrisko pakalpojumu līgumu gadījumā kompensācijai jāatbilst Regulas (EK) Nr. 1370/2007 noteikumiem un pielikumā paredzētajiem noteikumiem, lai nodrošinātu, ka kompensācija nepārsniedz summu, kas ir vajadzīga sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildei. Minētajā pielikumā paredzēta *inter alia* uzskaites nodalīšana (5. punkts) un noteikts, kā ir jānosaka kompensācijas maksimālā summa.

Kā norādīts iepriekš [preambulas] 115. apsvērumā, attiecībā uz lielāko paziņotā perioda daļu (laikposmu no 1987. gada līdz 2001. gadam) *Simet* nenodrošināja pienācīgu uzskaites nodalīšanu, kā arī var tikt apšaubīts izmaksu uzskaites drošums par 2002. un 2003. gadu. Tāpēc nav iespējams pierādīt, ka, lai kāda kompensācija tiktu piešķirta, tā galu galā nebūs lielāka par summu, kas atbilst neto finanšu ietekmei, kura ir vienāda ar kopējo ietekmi – pozitīvu vai negatīvu –, kāda sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību ievērošanai ir uz sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja ienākumiem un izmaksām (pielikuma 2. punkts)."

139 No šiem apsvērumiem izriet, ka, izņemot 2002. un 2003. gadu, Komisija nav apšaubījusi prasītājas grāmatvedības uzskaites uzticamību, bet tikai ir konstatējusi, ka, nepastāvot faktiskai uzskaites nodalīšanai, nav iespējams izslēgt jebkādu pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas risku, kā tas ir paredzēts Regulas Nr. 1191/69 10. pantā un Regulas Nr. 1370/2007 6. panta 1. punktā, līdz ar to attiecībā uz laikposmu no 1987. līdz 2001. gadam prasītājas iebildums ir faktiski nepamatots.

140 Turklāt, runājot par analītiskās grāmatvedības uzskaites uzticamības apšaubīšanu attiecībā uz 2002. un 2003. gadu, ir jākonstatē, ka Komisija ir precizējusi, ka tas izrietēja no tā, ka nebija pierādījumu, ka minēto grāmatvedības uzskaiti prasītājas vadības struktūras faktiski izmantoja, lai kontrolētu prasītājas darbību, līdz ar to prasītāja varēja saprast Komisijas argumentāciju šajā ziņā.

141 Līdz ar to šis iebildums ir jānoraida kopumā.

– Par otro iebildumu – ka Komisija apstrīdētajā lēmumā neesot paskaidrojusi, kāpēc, viņasprāt, peļņas norma, kas pārsniedz attiecīgo mijmaiņas likmi, kurai pieskaitīti 100 bāzes punkti, parasti netiek uzskatīta par piemērotu atsauci, aprēķinot saprātīgu peļņu

142 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā, nenorādot nekādu citu pamatojumu, ir apgalvojusi, ka peļņas norma, kas pārsniedz mijmaiņas likmi, kurai ir pieskaitīti 100 bāzes punkti, parasti netiek uzskatīta par piemērotu atsauci saprātīgas peļņas aprēķināšanai.

143 Komisija apstrīd prasītājas argumentus un lūdz trešā pamata pirmo daļu noraidīt.

144 Šajā ziņā ir jānorāda, ka prasītājas apgalvojums par peļņas normu, kura ir piemērojama kapitālam, ko prasītāja katru gadu iegulda starpreģionālo maršrutu apkalpošanas ietvaros, ir ietverts apstrīdētā lēmuma preambulas 129. apsvērumā, tajā lēmuma daļā, kura attiecas uz paziņotā pasākuma saderību ar Regulu Nr. 1370/2007.

145 Apstrīdētā lēmuma preambulas 129. apsvērums ir formulēts šādi:

"Turklāt, tā kā kompensācijas rādītāji nav paredzēti iepriekš, jebkuru izdevumu sadale tiek veikta *ex post*, pamatojoties uz patvaļīgiem pieņēmumiem, kā tas darīts gan sākotnējā ziņojumā, gan vairākuma ziņojumā. Tomēr Komisija nevar pieņemt vairākuma ziņojumā izdarītos pieņēmumus, ka uz katru uzņēmuma sniegto pakalpojumu var attiekties tāds pats samērs starp ienākumiem un izmaksām attiecīgajā gadā. Turklāt, tā kā *ex post* aprēķins nozīmē, ka pilnīgi tiks kompensētas saistībā ar pakalpojumu sniegšanu radušās izmaksas, Komisija uzskata, ka peļņas norma no pašu kapitāla, kas pārsniedz attiecīgo mijmaiņas likmi, kurai pieskaitīti 100 bāzes punkti, kā tas darīts gan sākotnējā ziņojumā, gan vairākuma ziņojumā, nav uzskatāma par piemērotu atsauci, aprēķinot pamatotu peļņu."

146 No preambulas 129. apsvēruma izriet, ka apgalvojumu, saskaņā ar kuru vairākuma ziņojumā piedāvātā peļņas norma netiek uzskatīta par piemērotu tam, lai aprēķinātu saprātīgu peļņu, Komisija ir pamatojusi ar apstākli, ka kompensācijas summas *ex post* aprēķins vienmēr izraisīs pilnīgu to izmaksu kompensēšanu, kas ir radušās, lai sniegtu pakalpojumu, uz kuru attiecas sabiedrisko pakalpojumu saistības. Tādējādi Komisija tomēr ir sniegusi pamatojumu savam apgalvojumam, izpildot savu pienākumu norādīt pamatojumu.

147 Tas, vai šis pamatojums ir atbilstošs, ko prasītāja turklāt apstrīd, ir saistīts ar apstrīdētā lēmuma pamatotības vērtējumu. Tādējādi argumenti, ko prasītāja ir paudusi šajā ziņā, ņemot vērā šī sprieduma 130. punktā minēto judikatūru, ir jāuzskata par neatbilstošiem un nepiemērotiem tāda pamata ietvaros, kurš attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi.

148 Līdz ar to trešā pamata otrais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

149 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu – LESD 107. panta 1. punkta pārkāpums, ciktāl Komisija esot pieļāvusi vairākas acīmredzamas kļūdas vērtējumā, piemērojot Regulu Nr. 1191/69

150 Prasības pieteikumā prasītāja izvirza vairākus iebildumus pret Komisiju par acīmredzamām kļūdām vērtējumā, piemērojot Regulu Nr. 1191/69, kuras būtībā var tikt apkopotas vienā pamatā par LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu.

151 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā uzskatīja, ka, nepastāvot grāmatvedības uzskaites nodalīšanai, paziņotais pasākums nevar nebūt pakļauts pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas riskam un tādējādi tas neatbilst Regulā Nr. 1191/69 paredzētajai parastajai kompensācijas procedūrai. Šajā ziņā prasītāja apgalvo, ka līdz 1992. gadam tai nebija pienākuma nodalīt grāmatvedības uzskaiti, jo tā nesaņēma

kompensāciju, un, sākot no 1992. gada, tai nevarēja būt pienākums nodalīt grāmatvedības uzskaiti, jo tā vairs nevarēja tikt vienpusēji pakļauta sabiedrisko pakalpojumu saistībām. Tā uzsver, ka šajos apstākļos spriedums *Antrop* u.c., minēts 136. punktā (EU:C:2009:290), tai neesot piemērojams. Turklāt prasītāja uzskata, ka aprēķina metode, kas ir piedāvāta vairākuma ziņojumā, būtu ļāvusi novērst jebkādu pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas risku, ciktāl tā bija pamatota ar to izmaksu *ex post* noteikšanu, kuras bija radušās saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu saistībām.

– Par pirmo iebildumu – ka Komisija kļūdaini uzskatīja, ka prasītāja nebija pakļauta sabiedrisko pakalpojumu saistībām Regulas Nr. 1191/69 izpratnē

152 Prasītāja būtībā pārmet Komisijai, ka tā uzskatīja, ka tā nebija pakļauta sabiedrisko pakalpojumu saistībām Regulas Nr. 1191/69 izpratnē.

153 Komisija apstrīd šo iebildumu.

154 Svarīgi ir uzsvērt, ka šis iebildums attiecas uz šīs lietas centrālo jautājumu. Jākonstatē, ka, lai gan *Consiglio di Stato* savā spriedumā, minēts 33. punktā, uzskatīja, ka prasītājai ir tiesības pieprasīt kompensāciju saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 6., 10. un 11. pantu, tā nav skaidri norādījusi, kas pamato šīs prasītājas tiesības. Tā faktiski ir tikai norādījusi, ka šādas tiesības nevar tikt atteiktas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, ņemot vērā finansiālo apgrūtinājumu, ko tie ir uzņēmušies saistībā ar minētajiem pakalpojumiem.

155 Prasītāja apgalvo, ka *Consiglio di Stato* tādējādi izdarīja loģisku secinājumu no tā, ka ar valsts tiesību aktiem, organizējot pasažieru līnijsatiksmes sauszemes pārvadājumu darbību kā sabiedrisko pakalpojumu, kura sniegšana tika cedēta privātiem uzņēmumiem ar valsts noteiktiem nosacījumiem, minētajiem uzņēmumiem, tostarp prasītājai, noteikti tika noteiktas saistības, kuras parasti ir uzskatāmas par sabiedrisko pakalpojumu saistībām, pārkāpjot Regulu Nr. 1191/69, kurā dalībvalstīm tieši ir noteikts pienākums izbeigt šīs saistības.

156 Tomēr prasītājas tēze nav pārliecinoša šādu iemeslu dēļ.

157 Pirmkārt, runājot par saistībām, kas prasītājai bija noteiktas saskaņā ar lēmumiem par ikgadējām koncesijām laikposmā no 1987. gada līdz 1992. gada 30. jūnijam, kad Regula Nr. 1191/69 tās sākotnējā redakcijā bija piemērojama šīs lietas apstākļiem, ir jāatgādina, ka saskaņā ar šīs regulas 1. panta 1. un 2. punkta noteikumiem saistības, kas dalībvalstīm principā bija jāizbeidz, bija pārvadājumiem pa dzelzceļiem, autoceļiem un iekšējiem ūdensceļiem uzliktās saistības, kuras parasti ir uzskatāmas par sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā definēts šajā regulā.

158 Vispirms ir jānorāda, ka tarifu vienam pasažierim noteikšana lēmumos par ikgadējām koncesijām un pienākumu iesniegt cenu sarakstu, lai to iepriekš apstiprinātu *MIT* vietējais birojs, nevar tikt interpretēta kā saistības ievērot tarifus Regulas Nr. 1191/69 2. panta 5. punkta izpratnē.

159 Saskaņā ar judikatūru saistībai ievērot tarifus ir raksturīga ne tikai pārvadājumu tarifu noteikšana vai apstiprināšana, kuru veic iestāde, bet arī dubults kumulatīvs nosacījums neatkarīgi no tā, vai runa ir par "īpašiem" tarifu pasākumiem, kas attiecas uz konkrētām pasažieru vai kravu kategorijām, vai noteiktām attiecībām, kas turklāt ir pretrunā uzņēmuma komercinteresēm. Šo interpretāciju apstiprina 2. panta 5. punkta otrā daļa, kurā ir precizēts, ka tarifu saistības neveido "vispārēji cenu politikas pasākumi", kā arī "pasākumi, kas ir veikti attiecībā uz pārvadājumu cenām un vispārējiem nosacījumiem, lai organizētu pārvadājumu tirgu vai tā daļu". No tā izriet, ka vispārpiemērojams tiesību aktos paredzēts pienākums, kas paredz, ka pārvadājumu tarifi ir jāapstiprina valsts iestādei, tādējādi pats par sevi nevar tikt uzskatīts par tādu, kurš veido "saistības ievērot tarifus" Regulas Nr. 1191/69 2. panta 5. punkta izpratnē (spriedums, 1973. gada 27. novembris, *Nederlandse Spoorwegen*, 36/73, Krājums, EU:C:1973:130, 11.–13. punkts).

160 Jākonstatē, ka, lai gan prasītāja apgalvo, ka tarifu noteikšana bija pretrunā tās komercinteresēm, ciktāl autobusu biļešu cenas nevar pārsniegt otrās klases dzelzceļa biļešu cenas Itālijā, tā neapgalvo un *a fortiori* nepierāda, ka tarifu noteikšana lēmumos par ikgadējām koncesijām attiecās uz konkrētām pasažieru vai kravu kategorijām vai konkrētām attiecībām.

161 Turklāt, ciktāl dažas no lēmumos par ikgadējām koncesijām ietvertās saistības, kas attiecas uz pārvadājumu ceļa noteikšanu gan no galamērķa, gan no maršruta viedokļa, uz braucienu skaitu un to biežumu, uz braucienu ilgumu, tūlītēju ziņošanu par jebkādiem traucējumiem, pārtraukumiem vai izmaiņām pakalpojuma sniegšanā, uz iepriekšēju *MIT* vietējā biroja atļauju iegadāties transportlīdzekļus pakalpojuma sniegšanai vai pakalpojuma sniegšanai paredzēto transportlīdzekļu atvēlēšanu kādam citam pielietojumam, uz biļešu piegādi pasažieru, bagāžas un lauksaimniecības sūtījumu pārvadāšanai un uz to glabāšanu piecus gadus, uz prasītājas grāmatvedības uzskaites pārbaudi, ko veic *MIT* vietējā biroja darbinieki, kā arī tiesību aktos paredzēto pienākumu bez maksas pārvadāt sūtījumus pasta administrācijas vārdā, varētu tikt uzskatītas par "saistību veikt darbību" vai "saistību veikt pārvadājumus" attiecīgi Regulas Nr. 1191/69 2. panta 3. punkta un šīs pašas regulas 2. panta 4. punkta izpratnē, ir jākonstatē, ka Itālijas tiesību aktos paredzētā sistēma ļāva prasītājai pieprasīt atjaunot lēmumus par ikgadējām koncesijām vai to nedarīt, ja tā uzskatīja, ka sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz starpreģionālā maršruta apkalpošanu, tai nav izdevīgas.

162 No tā izriet, ka šādas saistības neveido saistības, ko valsts ir noteikusi vienpusēji, lai nodrošinātu pietiekamus transporta pakalpojumus Regulas Nr. 1191/69 1. panta izpratnē.

163 Kā to norāda Komisija, prasītāja, šķiet, šajā gadījumā jauc vienpusēju sabiedrisko pakalpojumu saistību noteikšanu, ko īsteno administrācija un par ko saskaņā ar Regulu Nr. 1191/69 ir jāsaņem kompensācija saskaņā ar parastajām kompensācijas procedūrām, kuras ir paredzētas šīs regulas 10.–13. pantā, un brīvprātīgu iesaistīšanos līgumtiesiskās attiecībās, kas paredz atsevišķu pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu, kuri, protams, ir noteikti atkarībā no sabiedrības interesēm, un šādā gadījumā Regulā Nr. 1191/69 nav paredzēts nekāds pienākums maksāt kompensāciju.

164 Turklāt argumenti, ko prasītāja ir izvirzījusi šajā ziņā, nav pārliecinoši. Prasītāja faktiski apgalvo, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem tā tikai varēja izteikt savu lūgumu piešķirt koncesiju saskaņā ar sabiedrības interešu kritērijiem, ko iepriekš ir noteikusi administrācija. Tādējādi prasītāja uzskata, ka vienīgā izvēle, ko tā faktiski varēja izdarīt, bija veikt vai neveikt savu pasažieru pārvadājumu darbību starpreģionālajos maršrutos.

165 Jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 4. panta 1. punktu transporta uzņēmumi iesniedz dalībvalstu kompetentajās iestādēs pieteikumus par jebkuras sabiedrisko pakalpojumu saistības pilnīgu vai daļēju izbeigšanu, ja šāda saistība tiem izraisa ekonomiskus zaudējumus. Saskaņā ar šī paša panta 2. punktu "[..] transporta uzņēmumi var ierosināt izmantojamo pārvadājumu veidu aizstāt ar kādu citu veidu". Tomēr, kā Komisija to ir norādījusi apstrīdētajā lēmumā, prasītājai pret to neiebilstot, prasītāja vispār nav iesniegusi šādu pieteikumu. Šis apstāklis var pierādīt, ka prasītāja brīvprātīgi un sistemātiski piekrita saistībām, kas ir paredzētas specifikācijās un kas ir ietvertas lēmumos par ikgadējām koncesijām.

166 Prasītāja uzskata, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem, pirmkārt, pieteikuma iesniedzējam bija skaidri un detalizēti jānorāda sabiedrības vajadzības, ko iepriekšējais koncesionārs nav apmierinājis, un jāapņemas tās apmierināt, otrkārt, *MIT* deva priekšroku ikgadējo koncesiju piešķiršanai uzņēmumiem, kuri "pierāda, ka tie ir uzņēmušies citus pienākumus saistībā ar vietējas nozīmes darbiem vai pakalpojumiem, kas ir saistīti ar pārvadājumu pakalpojumiem, un ka tie ir spējīgi tos uzņemties", un, treškārt, sākot no 1994. gada, koncesija tika piešķirta tikai pēc publiskas sanāksmes, kurā tiek uzklausītas visas ieinteresētās personas un kuras laikā ir jāapstiprina "sabiedrības interešu faktiska esamība". Tomēr šie apstākļi nevar atspēkot secinājumu, ka prasītāja brīvprātīgi ir uzņēmusies specifikācijās paredzētās sabiedrisko pakalpojumu saistības un ka tā nevienā brīdī nav lūgusi minētās saistības izbeigt vai grozīt, kā tai to ļāva darīt regula.

167 Arī prasītājas arguments, ka sabiedrisko pakalpojumu saistību noteikšana Regulas Nr. 1191/69 izpratnē izrietot arī no tā, ka pagātnē tā par šīm saistībām saņēma kompensācijas saskaņā ar Likumu Nr. 877/86, nav pārliecinošs. Faktiski prasītāja nav pierādījusi, ka attiecīgā likuma mērķis bija paredzēt kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas vienpusēji noteiktas transporta uzņēmumiem Regulas Nr. 1191/69 izpratnē. Turklāt minētajā likumā paredzētais kritērijs atbalsta aprēķināšanai, proti, nobraukto kilometru skaits, izslēdz, ka šāds atbalsts varētu tikt pielīdzināts kompensācijai Regulas Nr. 1191/69 izpratnē, jo šajā regulā ir paredzēta īpaša procedūra, kas ir jāizmanto, lai aprēķinātu tās kompensācijas apmēru, kura ir jāmaksā kā atlīdzība par sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas ir noteiktas transporta uzņēmumiem.

168 Visbeidzot ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 2. panta 1. punktu sabiedrisko pakalpojumu saistības "nozīmē saistības, kuras attiecīgs transporta uzņēmums, ja tas būtu ievērojis savas komerciālās intereses, neuzņemtos vispār vai neuzņemtos tādā pašā mērogā vai ar tādiem pašiem nosacījumiem". Ir grūti atzīt, ka prasītāja, neraugoties uz tām saistībām veikt darbību un veikt pārvadājumus, kas ir paredzētas specifikācijās un kas ir ietvertas lēmumos par ikgadējām koncesijām, būtu varējusi pieprasīt atjaunot dažādas koncesijas, ja tai nebūtu nekādu komerciālu interešu.

169 Šajā ziņā ir jānorāda, ka prasītāja tikai apgalvo, ka lēmumos par ikgadējām koncesijām ietvertās saistības apdraudēja tās ekonomiskās attīstības brīvību, par ko liecinot dažādi *MIT* atteikumi attiecībā uz tās lūgumiem grozīt maršrutu un kustības grafikus. Pirmkārt, no dokumentiem, ko prasītāja ir iesniegusi šī apgalvojumam pamatojumam, izriet, ka lūgumi izdarīt grozījumus attiecās nevis uz maršrutiem, kuri prasītājai jau bija piešķirti un kurus tā apkalpoja, bet uz prasītājai jau piešķirto maršrutu paplašināšanu. Otrkārt, kā Komisija to ir norādījusi apstrīdētajā spriedumā, ņemot vērā to koncesiju ekskluzīvo raksturu, ko *MIT* bija piešķīrusi pasažieru līnijsatiksmes pārvadājumu uzņēmumiem un ko bija saņēmusi pati prasītāja, prasītājas lūgumus par "paplašināšanu" bija iespējams apmierināt tikai tad, ja tie neapdraudēja citu uzņēmēju tiesības.

170 Otrkārt, ir jānorāda, ka saistības, kas prasītājai bija noteiktas saskaņā ar lēmumiem par ikgadējām koncesijām laikposmā no 1992. gada 1. jūlija līdz 2003. gadam, proti, laikposmā, kurā Regula Nr. 1191/69, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 1893/91, bija piemērojama lietas faktiskajiem apstākļiem, nekādā ziņā nevar tai sniegt tiesības uz kompensāciju.

171 No Regulas Nr. 1191/69, redakcijā, kas ir piemērojama no 1992. gada 1. jūlija, 1. panta izriet, ka tikai pilsētas, piepilsētas vai reģionālo transporta pakalpojumu uzņēmumi var saņemt kompensāciju gadījumā, ja valsts nolemj tiem noteikt vai attiecībā uz tiem saglabāt sabiedrisko pakalpojumu saistības.

172 Netiek apstrīdēts, ka attiecīgā prasītājas darbība ir saistīta ar starpreģionālo maršrutu apkalpošanu, līdz ar to, sākot no 1992. gada 1. jūlija, valsts prasītājai nevarēja noteikt sabiedrisko pakalpojumu saistības un līdz ar to tā arī nevarēja pieprasīt kompensācijas par finansiālo apgrūtinājumu, ko tā ir uzņēmusies atbilstoši šīm saistībām.

173 Turklāt, pat ja tiktu pieņemts, ka prasītājas sniegtie pakalpojumi ļauj to pielīdzināt reģionālo transporta pakalpojumu uzņēmumam, ir jākonstatē, ka, ņemot vērā apstākli, ka saistības, kas prasītājai bija noteiktas saskaņā ar lēmumiem par ikgadējām koncesijām, tai nebija noteiktas vienpusēji, uz tām noteikti attiecas līguma režīms, kurš ir paredzēts Regulas Nr. 1191/69, redakcijā, kas ir piemērojama no 1992. gada 1. jūlija, 14. panta 1. un 2. punktā, kurā ir paredzēts īpašs finansēšanas režīms, kurā nav vietas kompensācijām atbilstoši šīs regulas II, III un IV iedaļā noteiktajām metodēm (šajā ziņā skat. spriedumu, 2004. gada 16. marts, *Danske Busvognmænd*/Komisija, T-157/01, Krājums, EU:T:2004:76, 79. punkts).

174 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka prasītāja nav pierādījusi, ka Komisija būtu pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, apstrīdētajā lēmumā uzskatot, ka Itālijas iestādes laikposmā no 1987. līdz 2003. gadam sabiedrisko pakalpojumu saistības tai nebija noteikušas vienpusēji Regulas Nr. 1191/69 izpratnē.

175 Līdz ar to ceturtā pamata pirmais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

– Par otro iebildumu – ka Komisija nepamatoti esot uzskatījusi, ka prasītāja nav pierādījusi, ka pastāv ekonomiski zaudējumi, kuri attaisno kompensācijas samaksu Regulas Nr. 1191/69 5. panta 1. punkta izpratnē

176 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija nepamatoti uzskatīja, ka tā nav pierādījusi, ka ekonomisku zaudējumu esamība ir tikusi noteikta, ņemot vērā saistības ietekmi uz visu uzņēmuma darbību kopumā saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 5. panta 1. punktu, ciktāl šajā gadījumā pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas risku neitralizēja apstāklis, ka to zaudējumu aprēķins, kas prasītājai bija nodarīti, ņemot vērā noteiktās sabiedrisko pakalpojumu saistības, tika veikts *ex post*.

177 Komisija apstrīd prasītājas argumentus un lūdz šo iebildumu noraidīt.

178 Šajā ziņā ir jānorāda, kā to dara Komisija, ka ekonomiskie zaudējumi un pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas risks ir divi dažādi elementi. Tādējādi saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69 5., 10. un 11. pantu ekonomisku zaudējumu pierādīšana ir vajadzīga, lai noteiktu kompensācijas apmēru, kas ir jāizmaksā transporta uzņēmumam, jo tam vienpusēji ir noteiktas sabiedrisko pakalpojumu saistības. Savukārt pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas risks var izrietēt no ļoti daudziem faktoriem, kas var likt maksāt kompensāciju, kura ir lielāka par to, kas šim uzņēmumam būtu jāizmaksā, pamatojoties uz regulu. Šajā gadījumā, lai gan Komisija uzskatīja, ka paziņotais pasākums neatbilst Regulas Nr. 1191/69 10. pantam, jo faktiski nebija nodalīta grāmatvedības uzskaite, kas, kā uzskata Komisija, bija vienīgais veids, kā novērst pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas risku, tā arī uzskatīja, ka minētais pasākums neatbilst šīs pašas regulas 5. panta 1. punktam, jo prasītāja nav pierādījusi, ka ekonomiskie zaudējumi bija noteikti, ņemot vērā sabiedrisko pakalpojumu saistības ietekmi uz visu uzņēmuma darbību kopumā. Tā kā prasītāja nav paudusi konkrētu argumentu, lai pierādītu, ka tā, tieši pretēji, ir īstenojusi šādu pierādīšanu, šis iebildums var vienīgi tikt noraidīts kā pilnībā nepamatots.

– Par trešo iebildumu – ka Komisija kopā ar *MIT* uzskatīja, ka vairākuma ziņojumā ir nepamatoti uzskatīts, ka izmantotais kapitāls neaprobežojas ar tā kapitāla summu, kurš ir attiecināms uz sabiedrisko pakalpojumu saistībām

179 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā kopā ar *MIT* uzskatīja, ka vairākuma ziņojumā nepamatoti ir uzskatīts, ka izmantotais kapitāls neaprobežojas ar tā kapitāla summu, kas ir attiecināms uz sabiedrisko pakalpojumu saistībām.

180 Komisija apstrīd prasītājas argumentus un lūdz šo iebildumu noraidīt.

181 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka prasītājas iebildums ir faktiski nepamatots. Tā pārmet Komisijai, ka tā ir piesavinājusies Itālijas iestāžu kritiku attiecībā uz vairākuma ziņojumu saistībā ar kapitāla summu, ko prasītāja ieguldīja, lai apkalpotu starpreģionālos maršrutus, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu saistības. Šajā ziņā prasītāja atsaucas uz apstrīdētā lēmuma preambulas 62. apsvērumu. Jākonstatē, ka šis apsvērums ir ietverts tajā apstrīdētā lēmuma daļā, kurā Komisija kopsavilkuma veidā ir izklāstījusi Itālijas apsvērumus. Savukārt Komisija kā savu nav pārņēmusi Itālijas iestāžu apgalvojumu tajā lēmuma daļā, kas ir veltīta atbalsta vērtējumam.

– Par ceturto iebildumu – ka Komisija nepamatoti esot uzskatījusi, ka, nepastāvot grāmatvedības uzskaites nodalīšanai, paziņotais pasākums nevarēja nebūt pakļauts pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas riskam un ka tādējādi tas neatbilda parastajai kompensācijas procedūrai, kas ir paredzēta Regulā Nr. 1191/69

182 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā uzskatīja, ka, nepastāvot grāmatvedības uzskaites nodalīšanai, paziņotais pasākums nevarēja nebūt pakļauts pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas riskam un tādējādi tas neatbilda parastajai kompensācijas procedūrai, kas ir paredzēta Regulā Nr. 1191/69. Šajā ziņā prasītāja apgalvo, ka līdz 1992. gadam tai nebija pienākuma nodalīt grāmatvedības uzskaiti, jo tā nesaņēma kompensāciju, un, sākot no 1992. gada, tai nevarēja būt pienākums nodalīt grāmatvedības uzskaiti, jo tai vairs vienpusēji nevarēja tikt noteiktas sabiedrisko pakalpojumu saistības. Tā uzsver, ka šajos apstākļos spriedums *Antrop* u.c., minēts 136. punktā (EU:C:2009:290), tai neesot piemērojams. Turklāt prasītāja uzskata, ka aprēķina metode, kas ir piedāvāta vairākuma ziņojumā, būtu ļāvusi novērst jebkādu pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas risku, ciktāl tā ir pamatota ar to izmaksu *ex post* noteikšanu, kuras ir radušās saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu saistībām.

183 Komisija apstrīd prasītājas argumentus.

184 Vispirms ir jāuzsver, ka prasītāja īpaši norāda, ka tai nebija pienākuma nodalīt grāmatvedības uzskaiti, kas ir paredzēts Regulas Nr. 1191/69 5. panta 2. punktā, ciktāl minētajā regulā Itālijas iestādēm vairs nebija paredzēta iespēja tai noteikt sabiedrisko pakalpojumu saistības. Tā arī apgalvo, ka spriedums *Antrop* u.c., minēts 136. punktā (EU:C:2009:290), tai nav piemērojams, ciktāl Tiesa šajā spriedumā ir lēmusi par Regulā Nr. 1191/69, redakcijā, kas ir piemērojama, sākot no 1992. gada 1. jūlija, paredzētās parastās kompensācijas procedūras piemērošanas kārtību.

185 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1191/69, tās sākotnējā redakcijā, 10. pantu saistības veikt darbību vai veikt pārvadājumus gadījumā kompensācijas apmērs ir vienāds ar uzņēmuma finansiālā apgrūtinājuma samazinājuma un tā ieņēmumu samazinājuma starpību, ja aplūkojamajā laikposmā attiecīgā saistība ir izbeigta pilnībā vai izbeigta tās attiecīgā daļa. No šīs tiesību normas izriet, ka kompensācija nedrīkst būt lielāka par finansiālo apgrūtinājumu, kas uzņēmumam ir radies atbilstoši tam noteiktajai sabiedrisko pakalpojumu saistībai.

186 Turklāt Regulas Nr. 1191/69, redakcijā, kas ir piemērojama, sākot no 1992. gada 1. jūlija, 1. panta 5. punktā bija paredzēts šādi:

“Ja transporta uzņēmums ne tikai sniedz tādus pakalpojumus, uz ko attiecas sabiedrisko pakalpojumu saistības, bet veic arī citu veidu darbību, sabiedrisko pakalpojumu sniegšana jānodrošina, izveidojot atsevišķas uzņēmuma struktūrvienības, kas atbilst vismaz šādiem nosacījumiem:

a) norēķinu kontiem, kas saistīti ar katru no šīm darbībām, jābūt atsevišķiem, un katrai no šīm darbībām jāizmanto aktīvu daļa saskaņā ar spēkā esošiem grāmatvedības uzskaites noteikumiem;

[..].”

187 No šīs pēdējās minētās tiesību normas izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, visiem transporta uzņēmumiem, kas sniedz ne tikai tos pakalpojumus, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu saistības vai nu pēc vienpusējas to noteikšanas, piemēram, attiecīgā gadījumā pilsētu, piepilsētu un reģionālo transporta pārvadājumu uzņēmumiem, vai pēc sabiedrisko pakalpojumu līguma noslēgšanas, bet veic arī citas darbības, bija pienākums nodalīt grāmatvedības uzskaiti, sākot no 1992. gada 1. jūlija.

188 Tādējādi neatkarīgi no tā, vai Itālijas iestādes šajā gadījumā, ikgadējo koncesiju procedūras beigās formāli nenoslēdzot sabiedrisko pakalpojumu līgumu starpreģionālo maršrutu apkalpošanai, ir pārkāpušas Regulas Nr. 1191/69, redakcijā, kas ir piemērojama, sākot no 1992. gada 1. jūlija, 1. un 14. pantu, vai nē, kas ir jāizvērtē valsts tiesai, attiecīgā gadījumā uzdodot prejudiciālu jautājumu Tiesai, prasītājai tomēr bija pienākums nodalīt grāmatvedības uzskaiti.

189 Tomēr ir jānorāda, ka, ciktāl, kā tas jau tika konstatēts, pārbaudot ceturtā pamata pirmo daļu, prasītājai nebija tiesību, sākot no 1992. gada 1. jūlija, pieprasīt kompensācijas, tam, vai tai pēc šī datuma bija pienākums nodalīt grāmatvedības uzskaiti, praktiski nav nozīmes šajā lietā.

190 Tomēr ir jānoskaidro, vai paziņotais pasākums atbilda Regulas Nr. 1191/69 10. pantam attiecībā uz laikposmu no 1987. gada līdz 1992. gada 30. jūnijam.

191 Šajā ziņā ir jānorāda, kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma preambulas 24. apsvēruma, ka, ciktāl attiecībā uz laikposmu no 1987. līdz 1992. gadam nebija pieejama nekāda analītiska grāmatvedības uzskaite, eksperti, kas sagatavoja vairākuma ziņojumu, līnijsatiksmes starpreģionālo pārvadājumu pakalpojumu sniegšanas izmaksas sadalīja, pamatojoties uz to ieņēmumu procentuālo daļu, kuri par šiem pašiem pakalpojumiem saņemti minētajā laikposmā. Eksperti noteica kopējo izmaksu summu, pamatojoties uz katra attiecīgā gada ikgadējo bilanci. Tad, lai iegūtu darbības izmaksas, eksperti no kopējām izmaksām atņēma visas ar darbību nesaistītās izmaksas (proti, procentus, finanšu maksājumus, zaudējumus no aktīvu nodošanas, dažādus zaudējumus un izmaksas, tiešos nodokļus un galīgos krājumus). Visbeidzot, ar līnijsatiksmes starpreģionālo pārvadājumu pakalpojumiem saistītās darbības izmaksas tika aprēķinātas, pamatojoties uz procentuālu daļu no tiem ienākumiem, kuri ir saņemti par minētajiem pakalpojumiem.

192 No tā izriet, ka, lai gan kompensācijas aprēķināšanas metode, kas ir piedāvāta vairākuma ziņojumā, kā uz to norāda prasītāja, bija pamatota ar prasītājas grāmatvedības uzskaites *ex post* analīzi, izmaksas, kuras segtas saistībā ar līnijsatiksmes starpreģionālo pārvadājumu pakalpojumiem, tajā tika noteiktas atbilstoši procentuālajai daļai, kādu ieņēmumi, kuri ir saņemti par šiem pašiem pakalpojumiem, veido kopējos prasītājas ieņēmumos. Šāda metode, kā to apstrīdētā lēmuma preambulas 129. apsvērumā uzsver Komisija, ir balstīta uz pieņēmumu, ka katram no prasītājas sniegtajiem pakalpojumiem noteikti bija jāatbilst vienai un tai pašai izmaksu un ieņēmumu daļai konkrētajā gadā. Tāpat kā to dara Komisija, ir jāuzskata, ka šādu pieņēmumu kā tādu ir grūti apstiprināt un ka tas nevar nodrošināt, ka kompensācija nepārsniegs finansiālos apgrūtinājumus, ko prasītāja ir faktiski uzņēmusies saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kuras tā uzņēmās laikposmā no 1987. gada līdz 1992. gada 30. jūnijam.

193 Līdz ar to prasītājas ceturtais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

194 Tādējādi prasības ceturtais pamats ir jānoraida kopumā kā nepamatots.

Par piekto pamatu – ka Komisija, apstrīdētajā lēmumā ņemot vērā ekspertu kolēģijas ziņojumus, par kuriem *Consiglio di Stato* vēl nebija lēmusi, esot iejaukusies tiesas spriešanas darbībā, ko īsteno valsts tiesa

195 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā ir prettiesiski iejaukusies valstī notiekošajā tiesvedībā tiesā, apstrīdētajā lēmumā ņemot vērā vairākuma ziņojumu un mazākuma ziņojumu, ko bija sagatavojuši eksperti, kurus *Consiglio di Stato* bija izraudzījusies procedūrā *Consiglio di Stato*, minēts 33. punktā, sprieduma izpildei. Faktiski prasītāja uzskata, ka šie ziņojumi ir dokumenti, kurus pēc *Consiglio di Stato* pieprasījuma ir sagatavojuši eksperti, kas rīkojas kā tiesas palīgpersonāls, un kuru vērtējums ir tikai tiesas kompetencē. Piekrītot ņemt vērā ekspertu kolēģijas ziņojumus, kurus Komisijai prettiesiski bija nodevusi *MIT*, pirms par minētajiem ziņojumiem bija lēmusi pati *Consiglio di Stato*, Komisija esot atņēmusi *Consiglio di Stato* tās lēmumu pieņemšanas pilnvaras.

196 Komisija norāda, ka šis pamats ir nepieņemams, ciktāl tas pirmoreiz ir ticis izvirzīts tikai replikā. Turklāt tā apstrīd prasītājas argumentu pamatotību un lūdz šo pamatu noraidīt.

197 Šajā ziņā ir jākonstatē, kā to norāda Komisija, ka šis pamats pirmoreiz tika izvirzīts replikā un prasītāja šo kavēšanos nepamato ar jaunu tiesību vai faktisku apstākļu rašanos. Turklāt šis pamats arī tieši vai netieši nepapildina pieteikumā par lietas ierosināšanu iepriekš izvirzītu pamatu. No tā izriet, ka saskaņā ar judikatūru par 1991. gada 2. maija Reglamenta 48. panta 2. punktu šis pamats ir jānoraida kā nepieņemams (skat. spriedumu, 2006. gada 15. marts, Itālija/Komisija, T-226/04, EU:T:2006:85, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).

198 Turklāt ir svarīgi uzsvērt, ka prasītāja joprojām nav pierādījusi, kādā veidā rīcība, par kuru tā vaino Komisiju, būtu Savienības tiesību pārkāpums, kas varētu ietekmēt apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, līdz ar to šis pamats neatbilst arī prasībām, kuras ir noteiktas 1991. gada 2. maija Reglamenta 44. panta 1. punktā, un arī tāpēc tas ir jāuzskata par nepieņemamu.

199 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, prasība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

200 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

***2) Simet SpA* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.**

Gratsias Kancheva Wetter

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2016. gada 3. martā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture . . . 2

Tiesiskais regulējums, kas reglamentē prasītājas darbību . . . 2

Savienības tiesības . . . 2

Valsts tiesības . . . 6

Prasības, ko prasītāja ir iesniegusi valsts tiesās . . . 8

Administratīvais process . . . 9

Apstrīdētais lēmums . . . 10

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi . . . 12

Juridiskais pamatojums . . . 13

Par pieņemamību . . . 13

Par lietas būtību . . . 14

Par pirmo pamatu – LESD 107. panta 1. punkta un Regulas Nr. 1191/69 pārkāpums . . . 14

– Par pirmā pamata pirmo daļu – kļūda faktos . . . 14

– Par pirmā pamata otro daļu – acīmredzama kļūdu vērtējumā vai izmeklēšanas neveikšana saistībā ar piemērojamo valsts tiesību aktu saderību ar Savienības tiesībām . . . 17

Par otro pamatu – to principu pārkāpums, kuri reglamentē to zaudējumu atlīdzināšanu, kas privātpersonām ir nodarīti tāpēc, ka dalībvalsts ir pārkāpusi Savienības tiesības . . . 19

Par trešo pamatu – pienākuma norādīt pamatojumu neizpilde . . . 20

– Par pirmo iebildumu – ka Komisija neesot paskaidrojusi, kādu iemeslu dēļ tā uzskatīja, ka prasītājas grāmatvedības uzskaite nebija uzticama . . . 20

– Par otro iebildumu – ka Komisija apstrīdētajā lēmumā neesot paskaidrojusi, kāpēc, viņasprāt, peļņas norma, kas pārsniedz attiecīgo mijmaiņas likmi, kurai pieskaitīti 100 bāzes punkti, parasti netiek uzskatīta par piemērotu atsauci, aprēķinot saprātīgu peļņu . . . 22

Par ceturto pamatu – LESD 107. panta 1. punkta pārkāpums, ciktāl Komisija esot pieļāvusi vairākas acīmredzamas kļūdas vērtējumā, piemērojot Regulu Nr. 1191/69 . . . 22

– Par pirmo iebildumu – ka Komisija kļūdaini uzskatīja, ka prasītāja nebija pakļauta sabiedrisko pakalpojumu saistībām Regulas Nr. 1191/69 izpratnē . . . 23

– Par otro iebildumu – ka Komisija nepamatoti esot uzskatījusi, ka prasītāja nav pierādījusi, ka pastāv ekonomiski zaudējumi, kuri attaisno kompensācijas samaksu Regulas Nr. 1191/69 5. panta 1. punkta izpratnē . . . 26

– Par trešo iebildumu – ka Komisija kopā ar MIT uzskatīja, ka vairākuma ziņojumā ir nepamatoti uzskatīts, ka izmantotais kapitāls neaprobežojas ar tā kapitāla summu, kurš ir attiecināms uz sabiedrisko pakalpojumu saistībām 26

– Par ceturto iebildumu – ka Komisija nepamatoti esot uzskatījusi, ka, nepastāvot grāmatvedības uzskaites nodalīšanai, paziņotais pasākums nevarēja nebūt pakļauts pārmērīgas kompensācijas piešķiršanas riskam un ka tādējādi tas neatbilda parastajai kompensācijas procedūrai, kas ir paredzēta Regulā Nr. 1191/69 27

Par piekto pamatu – ka Komisija, apstrīdētajā lēmumā ņemot vērā ekspertu kolēģijas ziņojumus, par kuriem Consiglio di Stato vēl nebija lēmusi, esot iejaukusies tiesas spriešanas darbībā, ko īsteno valsts tiesa 28

Par tiesāšanās izdevumiem 29